

Capit. ix. de mollificatiōe ani et egressiōe eius.
Ollificatio ani et egressio ei⁹ est nota. Et est aut a
 m nā seu ifantia vel pter nām dilatat⁹ et egressus nō
 congregat⁹ et retrahat⁹ nāli et debito mō: sed rema-
 neat extra et caput seu extremitas recti itestini cū eo: et qnqz
 qz pax qnqz in q̄stitate palmi vni⁹ et plus: put in quodam
 vidim⁹ ianuēse. Et qnqz egressio ei⁹ est cū volūtate et mi-
 nus malū: et qnqz est pter volūtate: et magis malū: et qnqz ē
 cōsensu et est meli⁹: et qnqz pter sensum et est pei⁹: et qnqz est
 egressio fecū inuolutaria et pessimū. Et cā ei⁹ ē aut ma-
 la cōplexio paliticata frigida et hūida iterioꝝ cū mā sub-
 tili ibibita i nenuo latitudinali ḡgregat̄e: et nenuis lōgitudi-
 nali bus retrahētibus ipm et itestini cū eo: et qnqz est mix-
 ta cū colicite inuāte ipam ad penetrādū et ibibendū. Et
 qnqz est apa in ano sua grauedine trahendo iferi⁹ coadiu-
 uans. Et qnqz est exteri⁹ venies puta ex aq frigida: cū bal-
 neat: ut fullonib⁹ et nauigatib⁹ sepe accidit vel aere frido
 cū ei coacti exponunt⁹ alig. Et qnqz est pp emoroidarū li-
 gationē icisionē vel corrosionē in medicis cadētem supra
 nenuos seu lacertos p̄dictos: q̄re abscindimur et eius cura
 erit ipolis. Aut pp casum supra dorsum aut p̄cussionē dis-
 locantē spōdiles a qb⁹ nerui p̄dictorū lacertoꝝ egrediu-
 tur: q̄re nerui cōprimunt⁹ vel disrumpunt⁹. **S**igna eius
 q̄a cōplexio mala galitica est sūt q̄ est: q̄ paulat̄ accidit
 et p̄cessit régime multiplicās talē mām: et est sine sensu pli-
 mū: et accident ut egrediat⁹ ego iuoluntaria et si est cū calitu
 te sensus declarat⁹ et tact⁹: et si est a cā exteri⁹ et frigore si-
 militer. Que vo pp alias cās est subito venies: et cā mā/
 festa abscis aliquo alio malo régime p̄cedēt: et accident do-
 lor pp illud qd accidit in nenuo cōstringēt vel retrahēt
 de lesione. **L**ura ei⁹ q̄ est a mala cōplexio paralitica i
 teriori cū mā ffa vel calitati cōiuncta est filis cure pruri-
 tūs ani ab hūore facti. Lū ergo p̄cessit corporis purga-
 tio ab hūorib⁹ p̄dictis veniētib⁹ cū p̄cessioꝝ digōnis cū p-
 p̄yo et régime fuerit declinās ad calz: et siccū: nece ē vt hu-
 morē illic ibibitū resolus abstergas et expicas: et hoc cum
 clisteribus lauacris collirys emplis vncitib⁹ cū pulueri-
 bus. Clisterib⁹ qdē ex aq marina et euforbio vel serapino
 vel yerismagnis vel agarico et olo rutacco. Lauacris cū
 aqua maris sulfuris baurach felle nitro et ags termarum.
 Collirys ex melle aloe et colloquintide. Unctiōibus ex oleo
 nardino costino et laurino: vel cerotis vel vnguentis appro-
 priatis q̄ in antidotario nō dixim⁹. Emplis ex armōiacō
 serapino: statisagria aceto sgllē et cera et melle. Deinde sig-
 dent retrahat⁹ et reducat⁹ ytaris stipticis lauacris p̄dcisiō-
 tenasimone. Qd si nō retrahat⁹ et reducat⁹ per se oꝝ vt laueat
 cū vino nigro pōtico vel aq alumis decoctionis gallop⁹ qr-
 cus et cipressi et copular⁹ glādiū mire: et balauſtia: et deide
 asperga puluere thuris merdasigni: ceruse plūbi gallaz⁹
 et tantumony: et deide reducat⁹ et reſtringat⁹ et gescat: et vēto-
 fa supra alchatiū reducit ipm. Qd si anus non reducat⁹ pp
 tumorē et apa in ipo: tunc opz vt mollifetur sedendo in
 aquis calidis decoctionis mollificatiōnū p̄dictorū i tenas-
 monis cura cū olō camomillio bdelio. qm̄ reduceret: deide
 de curet cū eis q̄ dca sūt i cura apatis: deide cū resoluenti
 bus et stipticis Atrigat⁹. Qd si nō reducat⁹ ad hec supra cau-
 dā a duob⁹ laterib⁹ ei⁹ cauteria applicent⁹. Et si a fridi-
 tate exteri⁹ p̄cedere curet cū calis: put in tenasimone deci-
 est. Et si est a cā v̄l p̄cussionē supra dorsū curet dislocatio
 si pole est vt i ha sectōe deo duce dicemus. Puluis cornu
 cerui supaspersus post ablutionē cū vio et reductionē cō-
 fert. Medicamē expū ybernicī ad exitū ani. B. kara
 be cornu cerui husti balauſtia: thuris atumony acatiae thi-
 ris minuti teranē et pulueriē sup anū et vmbilicū et re-
 nes cū petroleo et vitello ouia assa. Aliud medicamē ad
 exitū ani et emoroidas sup lapidē molare calm: folia porri

strita ipōe: et acetū supaspge: et fac patiētē sedere sup eu⁹ et
 anche ei⁹ et renes inungant⁹ melle et puluere: semis nastur-
 cy: et sup liga. **I**tē aliud. B. absinthiū pātariā et menta-
 strū sine aliquo liquore calefactū et suppositū multū valz.
 Itē spōgia marina calefacta i acetō in quo cocte sint radī-
 ces granator⁹ et mirt⁹ supponat. Itē muscileon calz suprū
 multū valz: et qnqz vadit ad sellaz et surgit ab ea recipiat fu-
 mū collofonie thuris et pinear⁹. Et ad dolorē ani paritari
 am bñ decoctā et p̄mixtā oleo: et decide cocta applicet.
Itē aliud ad dolorē iſlamatōe. B. sterē galline sic-
 cū vel recēs dissolute cū olo iſesta cala et sup pecias extēde
 et loco volēti appone: et oleū decoctiōis scarabeonū balnei
 cū cinbalaria facit idē. Medicamē. B. ferēs ad molli-
 ficationē ani et exitū ei⁹. B. fruct⁹ ḡ d̄ arabusti gallaz ce-
 ruse de plūbo acatiae barbe yrcine corticis pini q̄ d̄ fantis
 thuris et myrre oīuz. aū. aur. iuy. pulueriē sicca et postē
 abluit qnus cū yino pontico superasperge.

Inceptū ſumā ſcē p̄ticle ſectiōis p̄me: et ad medici-
 nis egritudinū iſtrumentōꝝ yrine ſtinēs. xv. capla.

Eblumis deus renes

Screauit eosq; dotauit v̄tute ſpecifica q̄ ſit
 perfluitate aquosaz et traherēt ex venis.
 vt v̄tute epis ipellētis in ſimula ſanctiū
 ſeq̄ſtreſ: ex quo iuuamētū mixtiōis ipi⁹
 extitit p̄finitum. Et coagulauit eos i ſub-
 ſtātia dura ex ſanguine ne ab ei⁹ acuitate mordicanti q̄ſſ
 continue grauitate lederentur. Et cōbinauit eos. vt ſi vni
 accideret noſumentum aliis in operatione complenda
 ſuſiſtat feciqz proinde vnumq̄iodqz plurimarum diuſ
 ſionum ſicut in boue non vni⁹ ſtūne ſubſtātia ſic i porco
 vt cū noſumētū alicui ex p̄tib⁹ ei⁹ accideret ſtarer i opera-
 tiōe tā nečaria cū plurimo ei⁹ ab illa pte diſtictō. Incubit
 enī nātā grandis nečitas trāſcolatōis aquoſitatis ex ve-
 nis a ſanguine vt nō minoz ſit nečitate mixtiōis ipi⁹ cū eo
 quēadmodū. n. nutrimentū trāſire ad mēbra ſine aquoſita-
 te nō pōt: nec eis diſtribui et apponit ita ſine ei⁹ ſeq̄ſtratiōe
 nō valz illis diſtributū vñiri ſic ex primo defectu accidat
 atroſia: ita ex ſcē pueniat hidrops v̄l cæſia. Hāc at ne-
 cilitatē nā p̄cognoscēs illos alligauit dorſo nenuis ac ligā-
 mētis explatatis: ab eo et iū ſtāvenā ſupra ipm extēſam: et
 hic id lateralr collocauit vt a vena ipa emulgeti vocata
 abili⁹ trahet illā. Collocauit illos ſeoſuſ i boie: dextrum
 qdē ſupi⁹ ppinqū ſpi donec penulā eius ſtagat: et hoc vt
 abili⁹ ab eo illā traheret q̄ſſtū pole ē. Sinistrū vo iſeri⁹. vt
 qz qd trahit ex illa nō attrahit ex p̄mo foramine qd hz ad
 venā. imo a dextrotyt attrahat⁹: et qd ppiqu⁹ p̄mo et ad lo-
 ginqui⁹ ſed ſicqz trāſcolatio meli⁹ ſpleat ob qua posita
 ē in iſeriori ſeu iſiſeca eoz pte ſcantas ad qua trāſmit-
 tis p̄mo et aq̄ ipellēt iſeri⁹ ad vesicā: et i medio corpe renes
 qd de ſanguine associaſt aquoſitati: trahēdo purificat me-
 liori⁹ mō quo p̄nt ab ea: vt nutrian⁹ ab eo: et aquoſitatē tā-
 qz inutile ad vesicā ipellēt. Aquo ſitas. n. nā ordinante nō
 ſic a ſanguine purificata ſcē trāſferi ad renes gn ad ſan-
 guis mixti ad modū loture carnis recētis hāc quo nutri-
 tur renes qz ſi ſeq̄ſtrādo nec nutrian⁹ ex illo ūiceret v̄i-
 na redireſ ſic lotura carnis recētis codē qſſ modo. quo ſi
 epar debilē nō diſcernat qua ipellit eis aquoſitatē a ſan-
 guine: put oꝝ. Et ex reib⁹ aduēt neru⁹ paru⁹ quo excreant⁹
 pāniculi ipoſa mēbris alys diſtiguētes: et circayenā ſlectē-
 tes et dorſuſ. Adueitqz eis v̄a illa magna ab epe et arteria
 ex arteria q̄ adueiuit epi. Post quoꝝ creationē creauit
 vesicā: quēadmodū. n. de⁹ ad expulſionez ſicce ſupfluua-
 tis q̄ digōni p̄me ſegunt: ordinauit qdā mēbra ad ſequē-
 ſtrādū ipam a chilo vt ſupiora intestina gracilia maxime:
 qdā ad colligēduꝝ et monoclu⁹: et quedā ad complendum

De egritudinibus

ut colon qdam ad extradendum vt intestinum rectuz proper causam superius assignatam. Eodemq modo ad expulsiōē supfluitatis aquose q scđe isequit̄ digōni deus mēbra iſtituit qdā: hic vō ad seqstrādū vt renes qdam ad colligendum et complendum: vt vesicam quadam ad producēdū ipam extra. vt virgā pp eadē silr cām: et vritides vt viā p quā trāsiret de renib ad vesicā. Sicqz creauit eā et neriōfaz et pāniculosaz vt eēt suscepit extēsōis i colligēdo illā: et duoz pāniculoz: seu tunicapz vt fortis eēt i cotinēdo pide fuerūt pāniculī ipl ex ligamētib neruis pte xti: quoqz iterioz ē duplo grossior exteriori ne ab acuitate vrie cui obuiat offendat. Et ut colligat i ea subtili igēiatē. vt sic eā itaret q p viā itroqz quoquomō nullaten re trocedere possit q si posset nāe piculu atqz fastidiū patet. ret sic scrofus pide vritides poros p̄tēlos a renib ad ipaz dispēsanty attigētes eā i pācau ei et iuxta collū icerēt iter duos pāniculos ei exteriorē tunicā p̄forādo p: et hoc p spaciū hñs q̄titatē: deinde disrūpet iteriore pāniculū. vt aquostatē i ei p̄cauitatē trāsfundat. et cū iplēta fuerit ea p̄primēt iteriore pāniculū ei exteriorē subintrātes iter eos vritides clauderēt p̄fessi. quo min ex eis regrediatūr vrina q̄stūciqz et exteriō comprimāt. Ait. n. S. s. n. ad quā p̄tē claudit̄ fenestra eā iplēdo studeas apire magis eā firmabis: et vt collecta i ea tenere p volūtate nec exiret p ei collū qd ad ei ordinauit expulsiōē i volūtarie: sicut in patiētib vrine distillationē agit. Procreauitqz ipm carnosuz plurimoz afraetū: et i eo lacertū latitudia lē iuoluit tractiōe cui p̄clusuz ad modū marsipu vrinā retineret p velle et tādiū q vntuositates sanguis q̄ ificit etrahāt quanutriāt. deinde eo mollificato vrina pcedit ad virgā vt extra p̄grediat p circūtractionē et p̄pressionē vil loz eius sube si multa existat vrina. et si pauca existat i ea p circūtractionē et p̄compressionē: lacertoz et vētris ordinatoz ad coadiuviādā ēt taliū supfluitatū expulsiōē. Et tūnia tur vnicuiqz latez ei neru q̄titatē hñs et vne quiete et pulsatiles. et m̄tiplicati sūt i ea vt sentiat cui iniūt. et ad q extēdīt. Et q̄ mani este colligat q̄ sic egritudines eius pole t̄palt̄ euencire atqz curabiles p̄prie et ex cōitate. et p̄prie sūt gñis malitie zplōnis simplicis et cōmixte plūmuz et pure: et cū mā pluriū pp illud qd de humore aduenit eis cū supfluitate aquosa et gñis male p̄ponis vt oppilō i eoz venis et poris ac replo i cōcauitatib eozudez ex sanguine humore vel lapide. et gñis solonis tūnui. vt sunt vlcera et corrosio in eoz suba tabscisiovenaz: et aptioeaz. Et gñis ap̄atis ex q̄bus debilitatē accentuāt̄ vesica et renes in eoz opatiōe pdicta cōi. et cū multiplicat̄ debilitat̄ ep̄ar donec pueniat res ad hidropisim. si nō alr resistat dolet quoqz et alia sint homato patium. Et significatio supra tales hētūr p̄prie et potissimum ex p̄pō dolore: et tactu et dispōne mēbro rū vicinoz ap̄atientiū eis immediate: vt est dorsū talia vrinālia mēbra immediate vt est ep̄ar stōs cor cerebz. et tōcum corp. Un̄ aboali mēbz cōparat̄ alteri mēbro: q̄ terio mēbro associat̄ sic cerebrū associat̄ reni p̄pea. q̄ vnu qdēs associat̄ epati: et exētib cū vrina q̄ si sana sint et appetitus nō sit lesus sitqz cū alys p̄tentis p̄ternāz sanitatis epis idicat et egritudinē renū. Si dolor in lūbis existat vt abo. dixit. et per ipam nō sanā pura grossa et residētē multā eoz egritudines resoluunt q̄b plūmū paucitas vne asdicat. Et s̄m̄ hec hic sumā scđa q̄rte particule sectiōis. pri me q̄ est de medicis egritudinib̄ iſtrorū vrine capla t̄ter xv. Et q̄ renes et vesica in cāis egritudinib̄ et accidentib̄. Quenāt̄ plūmū quēadmodū et i actu vt ex pdictis appar̄ plūmū et in cura quenāt̄ et medicis q̄b hñz cōpleri dñritib̄ tñ in vture p̄tēta elatia et specificē pp ipsoz dñriam i nā. p̄tēto de cura egritudinib̄ plurimaz ipsoz s̄l loqmur cā breuitatis cū dei nois in vocatōe q̄ sit bñdictus.

C Capitulum primum de medicinis male complexiōis renū et vesice.
C Capitulum scđm de oppilatione renū et vesice ex la pide: et medicinis eius.
C Capitulum tertium de oppilatōe renū et vesice ex sanguie vel alio humore et medicinis eiusdem.
C Capitulum. iiii. de dislocatōe renū et vesice et medicis.
C Capitulum. v. de solone tūnū i renib et vne eoz et eoz vcerib et scabie ac reliquoz mēbroz vrie et medicis eoz
C Capitulum. vi. de ap̄atib et vesice et medicinis.
C Capitulum septimum de dolore renū et vesice proueniē te ex eo: et medicinis eorum.
C Capitulum octauū de debilitate renū et vesice et distinctōe nōumentoz contingentiū in actione vrinandi.
C Capitulum nonum de diminutione seu paucitate vri ne ablatione et p̄viatione ipsius.
C Capitulum decimum de diabete.
C Capitulum undecimum de fetore vrine.
C Capitulum duodecimū de dissuria et iuoluntario ex tu et distillatione vrine.
C Capitulum. xiiij. de stranguria et difficultate vrine.
C Capitulum. xiiij. de ardore vrine.
C Capitulum. xv. de multitudine et mictu in lecto.
C Capitulum. i. de medicis male cōplexionis renū et vesice.
Ala cōplexio renū et vesice spēs ei cāe signa et cū m̄ra ex his q̄ dicta sūt in epe sūt manifesta: et iſra ca pitulo de debilitate dicem. Oppilō i renib et ve scēdit ad ea de supfluitatib cū vrina: et si ex huore ē iplēte et oppilate aut erit ex multitudine sanguis et signa ei sunt sanguea vria cū dolore grauatio i eis et dorso. Un̄ aboali ipse emittit apertōe vene nō exire i renib et significat re loz grauatiū p̄tū pdictaz adiunct illi: et significat eā ta ctus calitatē inueniēt supra renes et dorso et sitis qñqz et regimē vle: et alie cōsiles circūstatie iuete in eo cū iuamēto et iuamēto ex cōsile et qñqz erit ex gelato sanguie in vesica de q̄ i fra de solone diceat. Aut erit ex alis huoribus grossis et vscosis. Et signa ei sunt vria cū hipostasi grossa et globata et cū ampullis sup natatib vt hyp. dixit in affo. Lū maiori qd̄ oppilat̄: s̄z et pp id qd̄ ex oppilatōe retinet̄: et aggregat̄. Et est in ea retētio vrie qñqz vt ifra dicet. et tac̄ iuueniēt frigiditatē supra renes et regimē p̄cedēs multipl cā tales huores et alie cōsiles circūstatie cū iuamēto ex cōsile. Et qñqz est cū vētositate grossa coartata i eis generata ex p̄dictis huorib calefactis vel cibis. Et signa eius sūt signa p̄dicta cū extensiōe p̄cepta seu tensiōe p̄pē cū mouet et clinat̄. Et qñqz ē ex huorib mediocriter alteratis p̄tēta sa nā expellit p vena adorti majorē a supioribus mēbris ad spūalib mēbris et vria saniosa et ardot. Et signa cōcū in oī cā est stupor iſterioz mēbroz: eo q̄ spūs sensibil ad ea bo no mō trāsire nō valet cū gbusdā pdictoz signoz. s. dolore grauatiū: et sensu calitatis supra renes aut erit ex lapi de de quo statiz dicet. C Lura ei q̄ est ex sanguie est eua ciatio cū flomia ex basilica vsqz ad lipportomiaz: deide sūlum et cū regimē extenuatio vel ifrigidatiū ex diureti cis frigidis. Et cura eius q̄ est ex huore grossis et viscoles est tres res. Pr̄ia ē regimē subtillatio. Secunda ē ad eq̄tio māc. Tertia ē euacuatio ipsius. Pr̄ima res nota ē. Secunda

etiam. Tertia ex premissis ibidem. cōplete tamē quādoqz cum soluētib⁹ cū deriuatiōe vt sunt vomit⁹ clisteria ⁊ farmaca vētris solutina ex gbus p̄priū ⁊ simplex agaricū et galbanū semē vrtice yrcos astariū fapinū cū hidromelle: ⁊ yterg⁹ elleborus. Et cōpositū est yera. os at ne sit solutio laboriosus ne hūores effudant̄ ad renes qñqz cū soluētib⁹ ab deriuatiōe vt cū diureticis calis ex qb⁹ p̄pria sunt spica foliū cassia lignea fu. siccā aq̄ cicerū nigroꝝ ⁊ capil. vene. meu. ⁊ vinū in quo resederit spica. soluit. n. vrinā in hūoribus grossis ⁊ alia q̄ puocat̄ cū v̄tute ⁊ extrahūt supfluitates grossas q̄s ifra dicem⁹ i cura opipilonis eoꝝ ex lapide ⁊ difficultate v̄rine nisi reumatic⁹ fierit quo cāu diuretica fortia nō sueniat̄ nisi p̄us purgato corpe mā cessauerit fluere. vñctōib⁹ ex oleis resolutiis ⁊ cerotis ⁊ emplis et balneis resoluentib⁹ nāliter vel artificialr ordiatis. Et si dē sit cū v̄erōitate cura est iflatiōis stōi ep̄is ⁊ splenis lūperi⁹ dca. Si v̄o eoꝝ oppilatio sit ex sanie ei⁹ cura est duplex régimē. Prīmū est régimē apatis dubelati ⁊ aperti ſeu v̄lceꝝ ſuperior⁹ mēbroꝝ. z⁹ ſt̄ ſanici mūdificatio vt nō noceat. p̄mū habitū eſt ſupi⁹. z⁹ ſt̄ ybi de cura apostematū dictum fuit.

L. a. y. doppilone renū ⁊ vesice ex lapide ⁊ medicis ei⁹.

Apis in qnqz partibus corporis fm. S. gnari pōt.
In pulmone. s. ⁊ itestinis de qb⁹ ſupra dictū eſt: ⁊ illud eſt raro: ⁊ in renib⁹ ⁊ vesica de qb⁹ nūc dōm eſt ⁊ eſt plimū ⁊ ēt i inucturis de quo diceſt ifra ⁊ ē medio criter se hñs. Et vñcūqz gnatur coem i gn̄e hñz cāz. Et bi de qb⁹ eſt ſimo in cā sueniat̄: ſed in ei⁹ q̄sto differūt. Lōue mūt in q̄s i cā. s. māli ⁊ efficiēte. Mālis qđē eſt plimū hūmor grossus ⁊ v̄fcoſus in corpe gn̄at̄ trāſlat⁹ ad illas par tes renū ⁊ vesice ibiqz retent⁹. ⁊ qñqz apans. Dic at hūor plimū eſt flatic⁹ cū ſit p̄prie ſdēſabilnō ſic ſanguis: l̄z qñ q̄d illa ſuueniat̄: qz nec grossus eſt nec v̄fcoſus. ſz cōſtētia ſēperat̄: ⁊ cū ſuuenit ad illa ſuuerſus i māla qlitātē venenosā quēadmodū hypp. dixit nō poterit ibi p̄tie ri: ſz extra expelliſ ſi. Nec m̄lia. qz pp ſiccitatē ei⁹ ptes nō adheret vt cōdēſent: ſz ſcinerant̄ potius. Nec cola: qz nō grossa v̄fcoſa. Et cā gn̄atōis talis hūoris ſlici: eſt debilitas digōnis aut ex parte v̄tutis caloris inati. qz debilis vt cōtingit in ſeniorib⁹. Aut ex pte cibi. qz grossi ⁊ v̄fcoſi de gile panis ⁊ paſte aq̄ime ⁊ carnīti grossaz vt aſaliū magni corporis vt bonū bubalaz ceruoz ⁊ porcoꝝ ⁊ ſiluestriū ⁊ antiquoꝝ ⁊ nimis immenū ſalitarū ⁊ auiū pallideſtriū ⁊ pſciū magnōꝝ ⁊ lactinētiū: ⁊ lactiōꝝ ⁊ leguminū ⁊ alio ſu ſiliuꝝ. Aut potus aq̄ turbide ⁊ p̄prie lacinal ⁊ ſtagni ⁊ vini grossi ⁊ turbidi. Aut ex pte mali regis i alis attendē dis cōditiōib⁹ circa digōnis pfectiōne vt i pueris ⁊ gulosis adoleſcētib⁹ de gbus ſupra dictū eſt in caplo debilitas digōnis. Lā v̄o trāſlatōis eſt v̄t⁹ expulſiua ſupi⁹ mēbroꝝ fortis ep̄is. s. ⁊ venap⁹ p̄prie cū amplitudie viaꝝ ipa rū ⁊ debilitas renū. Lā v̄o retētiōis illi⁹ in ipſis eſt debilitas v̄tutis expulſiua ipoꝝ: in ipſis nālryel ex egritudie cū ſtrictura viaꝝ expulſiōis ⁊ grossicie hūoris ⁊ cōcauitatis ſtrictitudie i colligēdo ⁊ retinēdo q̄dū ſdēſer: q̄re extra corpus expellere illū hūore nō valz: ſz tordat̄ tpe longo ⁊ euat̄ q̄b ſubtile eſt claz̄ cui v̄nia paulatiz̄ ⁊ grossi ⁊ terreſtre remanet i eis ⁊ ſdēſat̄. Isaac. n. dixit. per cānale ſtri cū nō trāſit liquor⁹ grossus. S. n. v̄t⁹ fortis existeret via apta totū hūore paulat̄ ſic aggregat̄ cū ſui grossicie expeleret cū v̄nia grossa vñctuola ⁊ turbida. q̄re gn̄atōi lapidis nō ſeq̄ref ſic in pſlb⁹ talē v̄nia mingētib⁹ ſepe vide mus. Lā vero efficiēs lapidis eſt calitas ab eq̄litate egressa illoꝝ mēbroꝝ agens in talē hūore retentū ibi ⁊ cōdēſans ſpm qñqz in pilos rubeos lōgitudis vni⁹ palmi v̄l brachy ſm hyp. ⁊ S. qñqz in lapide quēadmodū eſt videre: a bal nō termaz ⁊ vasis in gbus aq̄ calefieri ſuicit in gbus

grossum aq̄ in lapidē durissimū pp agentē calorē densat̄. Aduenit at illis mēbris talē calitas aut a cā tr̄iſeca aut ex tr̄iſeca. ⁊ tr̄iſeca aut p̄pria aut ex vicinitate. pp̄a aut nāliter aut accītāl̄ ex humore colico ad illa trāſlatō a ſuprioribus mēbris: epate. ſ. cisti ⁊ venis apate vel nō apate. Ex vicinitate ⁊ p̄prie ad epar ſupcalefactū. Et extrinſeca per ſe. ⁊ per accidēs caleficiente. per ſe qđemvt cibis ⁊ po tibus calis forti motu peditādo vel egando in aere cald balneis calis ⁊ forti ſtrictura lūboꝝ ⁊ alys. Per accīn vt ex frigore aeris: vel balnei ſtrigente poros ⁊ iſlāmāte ca liditatē ipsoꝝ nec eſt friditas per ſe cā ei⁹ cū talis frigiditas cōgelans in corpore ſtāte vita nō poſſit eē. Et ſi in gn̄atōe flatis vitrei ſit in vētre dōz q̄ eſt mīor ea q̄ cōdēſant illi lapidē: ⁊ tñ dicit̄ ſgelās respectu cāe aliaꝝ ſpēruꝝ fla tis. De aut cāe: l̄z cōes ſunt eis ambobus: i lapide tñ ve ſice ſunt fortiores pp̄ter ipſi⁹ nām. Eſt. n. mēbrū iſerius poſitum ad qđ humoz q̄ eſt mā lapidis ſuuenit trāſcolar⁹ ⁊ ſubtilat̄: per v̄tidiū trāſcundo ſtricturā. q̄re nō ē apt⁹ cōdēſari vt grossus q̄ ſuuenit p̄i⁹ ad renes cū ſua v̄fcoſita te ⁊ grossicie pp̄a. Eſt ēt mēbrū neruoluſ ſuuci ſanguis et ſrim: q̄re ipi⁹ calitas nō ē potē ſdēſare: ſic i renib⁹ ſanguineis: ⁊ naturaliter calidis. Adhuc locus retentionis in ve ſica eſt amplior. Et via compulsionis apertior pp̄ter largi tatem colli eius: ⁊ breuitatē: ⁊ in mulierib⁹ maxie: quare lapidis gn̄atō i ea ē diffiſilioꝝ: ⁊ p̄ide mīor: ⁊ eni gn̄atō pp̄ fortitudinē cārū maior erit ad curādū rebelioꝝ: ⁊ ſcdz by. i affo. piculosioꝝ. Gn̄atō quoqz ipoꝝ ſuuenit̄: t̄ diſco ue niētia p̄dictoꝝ cāp̄ diuersaz aptitudinē hñz i etatib⁹ diuer ſis. vt hyp. dixit i affo. i ſcribus quoqz t̄ nāis diuersis cor poꝝ i mēbroꝝ. i qb⁹ gn̄ari hñt. ⁊ hitudinē ēt. Nā in pīna etate q̄ p̄dicta: vñqz ad dētiū plātatiā nō ē gn̄atō lapidū apta cu hūores ſubtiles nō v̄fcoſos hēant: nec grossis vīa tur reb⁹ nō calorez acutū. nō ſtricturā viaꝝ: ⁊ ſi hēant pp̄ puitatē: tñ pp̄ hūditatē p̄plonis recipiūt extēſiōes. q̄r nō retiſet vt i lapidē ſdēſet. In etate at q̄ eſt dētiū plātatiā q̄ ē vñqz ad. viij. ānos p̄pletos: ⁊ vñqz ad. xiij. i quo ſchōat̄ pu bertas. qz mālis cā defiſi nāl̄ gn̄atōi ſalūi lapidū i eptavi def̄ pp̄ māles hūores: cū i eis adhuc ſic ſubtiles: nec ſunt grossi ⁊ v̄fcoſi pp̄ debilitatē digōnis cū hēant illā forte. Accītāl̄ at cū mās hēant pp̄ ipoꝝ gulositatē ⁊ malitiae re gimiſ i alis obilitatē digōne: q̄re talē mīticipicē ſu hūores adſit: q̄ cā i ea efficiēs. qz caloriā face⁹ potē ſu obtusus p̄ manens i p̄dicta etate: ſit etiā viaꝝ ſuuenientia. qz mēbra duriora ſcā nō ſic fuerit extensibilitā. q̄re i ea ipi⁹ lapidis gn̄atō apta eſt. i vesica tñ ſcdz hyp. qm̄ ſuortitudo ſupioꝝ expelliſ ad illaz quā colligit ipa: ⁊ retinet. ⁊ nō expelliſ pp̄ friditatē. Qē. n. mēbrū ſrim p̄plonis fride: actōes ūfectas hñz ex neſitāte: dixit. S. In pubertate aut adolofcētia: ⁊ iu uētute hic: nec ibi gn̄atō lapidis apta ē pp̄ ūfectū māe. qz hūores hñt ſubtiles. nec ſu gulosiſ vt pores: ⁊ eligere inci piūt dietā bonā: quare hūores tales nō ſuaniſ: nec trāſfe runiſ ad iſeriora ibiqz retineniſ: ſz pp̄ v̄tutis porozū ⁊ via ū largitatē expelliſ ſuextra: l̄z cā efficiēs ſit i eis ūtēta. In ſenectute v̄o l̄z ſit mā: vt hūores pp̄ digōnis obilitatē multipliſati i eis: ⁊ viarū ſtrictura pp̄ ſicciatē corrugatē ⁊ i vñtima p̄prie. qz tñ ūfici i ea cā efficiēs q̄ ēi gn̄atōe po tissima lapidis gn̄atō: ſu ūno exiſt̄ i vesica. ſ. ſz i renib⁹ tñ pp̄ eorū calitatē. Et i mulierib⁹ nō in vesica. qz ibi ūfici calitas non ſuauit i renib⁹. ūfici quoqz viarū ſtrictura. qz vias hñt amplias. qz colluz vesice i eis amplū ē ⁊ curtū. nō ſic aut ūremib⁹: vt hyp. i p̄ncipio libri ū aere ⁊ aqua locut̄ mā quoqz ad renes ſuuenit plus non trāſcolata ſic ad ve ſicā dēſcedit. In nāis quoqz diuersis vñſcuiſuqz gene ⁊ habitudine pingueſit gn̄atō ipſi⁹ i renib⁹ pemptoꝝ: ⁊ i ſicca in vesica pp̄ter cām predictam. l̄z aut bic diuersitas

De egritudinibus

perueniat rōne aptitudis ad causas eius congregandas vel nō: In nāli cōplexione etate sexu habitudie et dispōne mē broꝝ accidēt alr: tñ pōt vtrobiꝝ lapis in omni etate com plexione et sexu et habitudie generari. Lūg antiquat gene ratio lapidis vt eius cāe perdurēt et habituent nō phibe tur: nec sanat: tñ remediū bēat quoquo mō et ppe i senio ribus. Uli hyp. in asfo. Nefretici et circa vesicā dolores la boriose sanant i senib: nec post. l.ānos. vt.iiii. epidimiaꝝ dixit. sed cōtinuat: et transit ad heredes. Et cū nō est habi tuata: sed disposita et noua fm augmentū et diminutionem cārū fit suās qnq̄ periodos mēsis vni vel pluriū. C Si gna oppilatiois renū et vesice ex lapidib: et alioꝝ mēbroꝝ vinaliū distinguēntia ipsam ab hūorosa sunt signa lapidis q̄ in hūorosa nota sūt. Et signoꝝ lapidum qdā sunt cōia q̄ dam ppria. Cōia qdem ex vrina sumunt dolore et exenti bus cum vrina. Et sūt nā cū videbis vrinā quā consuevit mingere patiēs turbidā et grossam clarificari et attenuari: tūc extimabis lapidis generationem et cū addis dolor: vt q̄ sentiat patiēs dolorē in partib: vrine mēbroꝝ: tūc certifi cata erit extimatio tua: qz mā iaz aggregata est in mēbris illis ad lapidis generationē deinde si vides aliud arene re sidentis ei associari: tūc tua extimatio erit cōpleta et maxi me si mām videoas retineri. C Notadūz at q̄ lapis si me diocris sit retinet vrinā totaliꝝ: qz pōt subintrare meatum vrine et occupare. Magnū aut̄ subitrare nō valet: si si op ponat se orificio meat⁹ de facili remouet: paru⁹ vo si sub intrat nō occupat totū vt possit totaliꝝ retinere: et cū tāges illas: et iuuenies molles lapis est in fieri. si vo duras lapis iā factus est. Propria vo ex qualitate nāe doloris et exenti um cū ipsa sumunt hoc mō. Hā in lapide renū vrina est cū rubedine dolor est in lūbis et fortis adeo q̄ fit qnq̄ similis colico et itendit tpe inanitiois: sumpto cibo remitti tur. et est eu getis dolor est ibi fixus et cū mutant̄ ad vesicā iterpollant̄ et minuit̄: et i hylys auget̄ et pprie apud replo nez itestinoꝝ pp coartatione poroz vritidū. et cuꝝ puenit vſq̄ ad ignia et emuctoria: tūc iā puenit ad meatū vesice et cū sedat dolor eius: tūc iā puenit ad vesicā vt superi⁹ ocm̄ est. et arenosa residentia sūt rubea cū cōsuetudie pcreatio nis ei⁹. In lapide vero vesice vrīa est alba: et arenosa silī alba vel cinerititia. Uli hyp. Quib: in vrina arenosa et alba semia substāt his vesica lithias h̄z dolor quoq̄ accidit i pectine et pitoneon et mīoꝝ: et qnq̄ lapis vesice tenet̄ in loco ampio et spacioſ: sed in renib: est coartat̄ in stricto: et plurimū retinet vrinā. Et est maior q̄ lapis renū pp maiorem extēſionē quā recipie pōt in vesice et durior pp lōgio rem mox̄ quā trahit in ea q̄ i renib: faciat. cū ergo cadat sui granitiae in collum vesice: qd̄ iferiū cēdit sua magnitudine itegre oppilabit̄ et retinet vrīa: et significatio for tis sup lapidē confirmat̄: et tūc cū hoc est purit̄ cōtinuus i pectine et in canali virge: qre 2fricta et ximine et pprie si ē puer et accidit erectio assidua: et quādōḡ mollificatio vltra modū et perducit ad exitū ani. Et cā in pruritū est ex speratio vesice ex lapide duro et cōmoto in spacio vesice et maxime cū sūt plures siue sint in ea: ḡnati siue a renib: de scenderint ad ipam: qre exasperat̄ et iducut̄ pruritū et cuꝝ vrina tūc emittunt̄ furies. et qnq̄ sanguis ppter abrasiōnem. Et accidit lapis vesice in regionib: septentrionali bus magis iuxta et i infantib: et corpora illoꝝ plūmū sūt extenuata: qd̄ ē ecōtra i lapide renū. C Lura lapibis eō tuor res. Prima est abscisio cāe. Scđa est ipsius eductio. Tertia est regime. Quarta est correctio accidētiū ex qb: est dolor: vrīe retentioꝝ ylcerii ipressio q̄ qnq̄ est pōr. pre magnitudine enī accidētiū iterduꝝ oꝝ peruertere ordines cure. C Prima est cāe abscisio. In abscisiōe nāq̄ ei⁹ constat pūsio q̄ lapidis ḡnatio phibet. et q̄ ē fieri ipedit. et q̄ factus est nō auget: sed educit̄ et p̄vrie si sit parvus. Et cō

pletur tribus modis. **C**Primo cū phibitione gnationis māe. s. hūoris grossi r vnicostis: et illud cū ordinatōe regimis in cibis et potib⁹ subtilibus et euchimis et in alijs debite oī gestione cōplendo. Scđo cū euione ipsi⁹ humoris lā gene rati ex epate et venis si adsit: et cū deriuatōe a partib⁹ il lis. puta cū vomitu clisteribus. et alijs solutius farmacys sumptis et in euōne eius de partib⁹ renuz et vesice si sit ibi detentus et coartat⁹: vt in lapidē cōdenser. et hoc cū diure tics teperate caliditatis q̄ cam efficiēt. s. ipsoꝝ calidita tis nō augeant et itendat⁹: qualia sunt ex cibis. Ut sunt car nes auū montanaz paruaꝝ pauce pinguedis et calitatis: et herbe diuretice vt baucie recētes et apiaꝝ petrosillinum feniculus endiuia et sparag. Ex legumib⁹: vt chist ordci et aqua cicer⁹ nigrop⁹ et ex fructib⁹ vt ficus huide et sicce et amigdale et yua alba. Et ex potib⁹ vt est vinū subtile clari um albi cū aqua dulci et clara lumphatū parū. Et ex me dicinis vt ē decoctio polyq̄nq̄ radicū cōmuniū capil. ve et radicis altee sgnanti: et scolopēdrie. et similiuꝝ oia. n. hec phibet gnationē lapidis. et paruiꝝ frāgūt educūt: et secania bin cū acetō sgll. Et inunctio illaz partiuꝝ cum oleis mū dificantib⁹ et abstergetib⁹ illas partes vt est oleū de amig dalis amaris de lilio: et de apio. Et cuꝝ cerotis vel emplis ex abrotano fece cōbusta et nitro. **T**ertio cuꝝ alteranti bus ipsoꝝ qualitatē membroꝝ que est causa efficiēt et illud cum diureticis frigidis: qualia sunt bathece et semen eius et semen citruli cucurbitaz et cucumerū et aqua lactis aqua melonis indi: et vnciōes ex succis et oleis ipsoꝝ: et cū alienatiōe omnis calidi iſlāmantis iterius et exteri⁹ mini strandi. Et si sit cū effusioꝝ humoris colericī purget cum p̄p̄yse ex qbus est aqua lactis seminū cōiūn ligricie inclis cassie fistule. et solatrum ortulanū est pprium oī cause. et sirupus de succo vio. et similia et si fuerit cū iſlāmatione hz. Uno modo cuꝝ dilatantib⁹ membra et ductus ac etiāz leniētibus ductuꝝ superficiem atq̄ lapidis et pprie cum est paruus et cōplet cū administratōe balnei et fomēti ex p̄q̄ dulci decoctioꝝ melliloti calameti: altec. maluaz camo mille yreos radicum fenugreci: semis lini: aneti: et similiuꝝ. Et cum vnciōbus illaz partiuꝝ. salchatiꝝ hilioꝝ inguinū pectinis et peritoneonis ex oleo de altea de fenugreco de aneto de alcāna. de lilio amigdalaz dulcium et amaranaz et de lino. Et cum ehibitis in lapide renū vel innectis in la pide vesice ex iuribus carnii vncuosis: et mucillagis ca siefi. dragaganti psili: et olei amigdalarū rvio. gumi. feni acharur et decoctio malue campestris cū butiro et melle de qua sumat res plurima et grana pini. et similiuꝝ. Scđo cum cōminuetib⁹ lapidem et educētibus et pprie cuꝝ est mag nus et durus q̄ calidis: et humidis nō dissoluit: quoꝝ qdā simplicia sunt qdām cōposita. Et simplicia quedaz cōmūnientia a cōplexione cōminuentiū qdām sunt debilita tā tum in renū lapidib⁹ ipeimētia: qualia sunt amara ab sterita q̄ sunt fortis incisionis et temperate caliditatis vt est radix spina q̄ grece nominat⁹ spergos: et radices senice et herba castracan et polium: lapides nomiat⁹ grece adhata: et acetum sgll et reliquie medicine similes istis: vt betoni ca pentafilon. et capil. veneris grana solis: saxifragia et folia saxifragie qui frangens lapides iterpetrat⁹: et radix sco lopendrie et aqua sicle. barum aut impressio nō est nisi in lapide renū et pertransiuntia vsg ad lapide vesice qua lia sunt cicer nigrū et aqua eius radix costi bdelium. et similiuꝝ. Quedam fortiora impressionem facientia in lapide vesice tanq̄ in duriori obiecto. lapis eni vesice difficilior est ad cōminuentum ppter eius magnitudinē ppter pri ciē maiore ac lōgingatē et ppea cōminuetia oī cē fortia et nō tātum simplicia: uno posita: et vntereas si cōminuet

lapidē vesice cōminuant lapidē renū saltē cū ad illū perueniant pūs & nō ecōuerso vt dixit aboali. Lōposita vero s̄ra dicentur. Sed talia simplicia sunt radix sc̄le allca & tribuli & grani nucū: apī montanū: calamentū: pullegiū: p̄cī vel cerui radix citroli vel cāpestris: & est cucumer asfīnū radix balsami & p̄tes ei? semē rafani & aq̄ radicis ei? semen ciperi egyptiaci sc̄ordeon radix lauri: & p̄cipua vītis alie ruta agrestis baurach atramētū pīg pulueriātū ex quo factus sit trociscus & dauc? cū aq̄ fistici facit desce-dere lapidē & oleū eius sexadbusa & nitru adbusum. Et ē sanguis yrci h̄z arte collect? & reseruat? in trociscis de q̄b? in hora doloris det? vn? cū vino aceti aut aq̄ apī mon-tani: & est mirabile. A proprietate vero cōminuentia sunt ve puluis scorpionū & oleū eius solatriū orolanū & lapis ḡmenī in spōgia: marina & iudaicus & cinis lepozis decola-ti & lūbri terestres exicati cīnis epatis asini in lapide re-num & gramē vtrīqz. Quedā cōminuant vtroz mō vt ē nitrū albū & clarū adbusum & pulueriātū & sex adbusa: & cīnis corticū ouop & scarabeī & semē genestre: qd̄ frangit & educit & p̄bhet generari. & anis parua q̄ nota grece yera-goliditureos & sup alias eius sunt penne auree & sup cauda eius sunt pūcta alba & frācīne noīant eā sauriēgi adbu-sla & cinis ei? cū aq̄ mellis extrahit p̄ceteris lapidē magis tū & fūmus colubinus & fūm galli. Et mod? vtēdi talib? ē: vt medicie qdā pmisceant istis medicis minuētib? lapi-dē: alie sunt iuuātes ad penetrationē velocē: vt pīg callamentū & cinamomū: & cū hoc opiant ad cōmuniēdū lapidē. Et alie sunt q̄ p̄uocant cū virtute & extrahere hñt supfluitates grossas: vt semina nota & p̄prie fenugrecū ru-bee radix dauc? meū: fu. asaz accoris & ameos cheisim si seleos semē agni casti squināntū & cordumeni & cātarides sunt in hoc potētissime cū impressione in lapidē. Sed op̄s ministrare cū cautela ne ylcerent vesicas. vt. S. dixit nisi cū rectificātib? in q̄titate tēperata sumant sic stafisagria. Alie vero sunt alteratiue dīgōne facītes ei?: qd̄ alie mo-vent & facītes morari donec ille opatione suā p̄ficiat euz pinguedine & viscitatē suavt gūmīni feni & alie sunt euz aromaticitatē s̄forātes mēbz apud diuersitatē ip̄ressio-nis & modū sup ip̄z: & sunt medicie aromaticē: vt spica cas-sia & silia: & alie sunt s̄fortantes in qb? ē subtilitas cū stipti-citatē: vt est radix rubi & rob fructū vt seruēt mēbrum a nocimēto illoz: & est vīga pastoris. Et ex ilis ē been ari-sto. liliū: succū: & semē agni casti & rose balaustiaz squinā-tū: & sandali: & medicie sedātes dolorē cū p̄prietate. vt sunt anodine nūces & anellane & q̄ sedādo dolorē retardāt euz p̄miserit iste medicie ex eis yna cōposita fiat nā sapiētis renū ē incōueniens & mortalis pp̄. p̄funditatē lacertorū & ossiūz: magna venarū & aertiaz. Sz in lapide vesice pos-sibilis & timorosus pp̄ circūiacentiā lacertorū venarū & ar-teriā & nerviōz quoq̄ icisione dolor fortis segtur & spa-mus & sincopis & apa: & mors plāmuz: & q̄nq̄ forāmē auer-titur in fūstiliz & currit idē & tūnue vrina. Sunt tamē alig-ā p̄sumūt sup illā. Laueant tamē vt nō nisi magna necessi-tate cogente ex dolore & retentione vrine ifestantib? val-de ifirmū nec in quolibz corpore illā agant nisi in forti & p̄stati & p̄reuuacuato: & cū cautela ab errore q̄ si tales nō sint dimittant illā & ad remediū currat vt docet. S. s. trās positionē lapidis vel sanguis cōgelati ex lapide pūgente flūctis ab orificio & collo vesice & vīa libere effundatur. eius enī retentio est pīculosa & mortalis. fit aut tribus mo-dis vt infra diceat & in lapide renū quoq̄ s̄lr puta vomi-tu violento & forti quo lapis supius trahit atq̄yventosa su-per lūbos posita sic vt ecōuerso trahit iferius forti motu

agitatio & saltu & hanelitus retētione ac cōpressione & fri-catione renū & ylrorū trahentū ad iferiora & vētosa pau-latum mutata a renib? ad iferioza & ex illis sunt clamores & clisteria cōuenientia & inferiorū calefactio cū fomentis & alys calefactoriis. hec enī trahit lapidē renū: vīqz ad ve-sica paulatim & q̄nq̄ extra de vesice collo p̄ virgaz expel-lunt yel mīlerū naturā. Incisionis aut mod? & regimen talis ē vt nō fiant nisi in ifantib? pp̄ facilitatē & solidatōis & tempamētū cōplexiōis & humorū q̄ nō ē in iuuenib? & se-nib? & in ostantib?: in tollerando dolorē lapidis: & sunt pre-ciuati ne humores currat ad locū & apostemēt & fecib? itēstinoz: qm̄ dolorē minutū & sunt p̄tēti subtilli pieta. & sit dies clara & tps tēpatū & getū & locus & sit tēperata iūstra iste & fastie & medicie appropriate & retētōc sanguis ema-natīs & sedatōe doloris q̄ sunt ex plib? dcis i cura emoroy daz ex retētōc sanguis & ex sedatib? dolorē q̄ ifra dicent: ligaturis qb? p̄missis iaceat eger supin? retractis crurib? & detēt? sit a circūstatib? firmiter. Et cyrugic? digitū siuz idicē i anū ifantis yel mīleris vīginis: vīl yuluā de vīrgī-te imittat donec pueniat ad lapidē: & cū peruenierit: ipm̄ in collo vesice teneat firmū & ipelleōdō sc̄mpa vesica ver-sus collum eius: tunc quia signet atractamento ybi icisiones faciat sitq̄ iter vīga seu bursaz & canū: & iuxta & missurā seu filū: nō i ea h̄z iter eā: & cruris plicaturā: ita q̄ icisio cadat i collo vesice nō in eius cōcauo: tūcq̄ icidat subito instru-mēto bene acuto: & tñ quantū aueniat magnitudini lapi-dis. de ide extrahat illū faciliori modo quo p̄t. Q̄ magni-tudo ouī si impedit exitum opiaculis confrangantur: deinde vitellum cum albumine ouorum & puluere ex re-stringentibus sanguinem cum plumatys ylceri applicet. deinde cura ylceris regat & superueniētib?. deide accidētibus: ex dolore apo. sanguis cōgelatione in vesica quem vībūm cū hidromelle iūmptū collo eius & virge: & alys subueniat. putoz cū his que ex dictis ei dicēdis sunt nota. Silr & si peruenit lapis vīqz ad collū virge: nec possit exire: quoq̄ icidas sub ea si exp̄essiōe educi nō poterit nec retro pelli cū immissōe siringe: vt vīna egrediat. deī de cura ylceris est regēdū. Et sunt qui iügenant: & ponūt cānulā in angulo icisionis: vt vīna inde trāsiēs egrediat extra vt vīlus nō tāgat ne mōrdeat: & & solidationes p̄bi-beat. Alius modus ē q̄ cirrugicis dimitāt expertis. At modo seguit q̄rta res que est correctio accidētūz de q̄ dicēdū ē: ex quo de re tertia i re p̄ma est dictū succicte. & primo de dolore qui si fortis sit: op̄s sedare priusq̄ p̄di-ctoz aliq̄d itērare cū post icisionē maxime puocet apa: & hoc cū balneis cataplasmatisb? epitimatibus emplastris vīctionib? & iniectionibus ex anodinis & mollificantib? superius notis i cura tenasmonis: & emozoidarū & si ex-pediat cū stupefacentib? ebibitis sicut filonis medica-mine de mādragora & tiriaca noua: que ēt vētositatez re-soluit que cū causa doloris ē: cū hoc qd̄ stupefacit: & puocat vīna inūctis vel emplastris. Et sunt q̄ op̄iū in forma troci sci sup locū icidēdū ligat: & detinet ligatū q̄dū ibi sensus stupefiat quo dolor icisiōis vel adustiōis: & corrosiōis: cau-stici: farmaci: vel ignis nō sentiat vel sentiat: iterq; ēt vi-detē in numero ip̄o. cu dixit. Quicūqz dolētes aligd cor-poris plurimū dolorē nō sentiūt bis mēs egrotans: q̄si di-cat si vis vt cā doloris magni corpi. s. applicata nō sentiat fac vt corporis sensus egrotet. Sedatio. n. vel doloris mino-ratio a timore futuri apo. & mortis alleuiat ip̄z. & ex eis q̄ operant ad idē est vt in circuitu icisiōis aliq̄ stiptica mi-nistrent: & p̄pūi est sumac ip̄z cā appropiate p̄bhet apa: & terra sigillata cū oleo ro. iuncta lutū armēnū euz succo

De egritudinibus

myrtle et sil'a. Et ex illis est flebotomia: et cibi et pot' diuinatio: et alia supradicta. Si vero ex lapide retineat vena, quod oppositum sit in orificio porro, vitiandum, perenos et renibus ad vesicam vel in eo stricturam coartat, et transeundo vel quod sit magnus et oppositus in orificio colli vesice vel coartatus in collo vel canali: vrget quod graue molestum et periculosum est. Iffirmo. Ingeniandis est ut inde amoueat antequam ad fractionem ei deueniat ut vena libere egredi possit. et hoc ut si quod sit in rebus retrahatur superius cum vomitu fortis et violento et vete supra renes applicata. Sicut si iter renes et vritis des situs quod ex dolore fixo et continuo in rebus cognoscet. Si vero in vritis, coartatus quod ex dolore descendente ad illa et tibi durante scie trahatur inferius cum balneis: et dilatantibus et mollificatis et cum compressionibus rorios et reni cum manibus o'co de lilio iunctis vel pinguedie anatis trahentibus inferius et clisteribus conuenientibus: et motu forti: et saltu: et calcatione inferiorum partium. Si autem sis oppositus lapidis orificio colli vesice igemamur ipsum ut inde amoueamus. et hoc cum compressione pectinis superius veluti resupinet lapidosus et levigetur anchis ei: et concutitur bene ut lapis remoueat inde et redeat ad locum vesice ad quod compressione pectinis versus superius perfert valde: et tunc vena egreditur. Et quodque alterius illud si securus super genua sua et comoueat sua membra adiuvent. Et quodque remouetur inde per transmissionem digitum annul vel in vulva de virginate et quodque per alias figuratas expimuntur et traducuntur. Si vero ex lapide pungente contumore exasperante ylegra, penetrant in renibus et membris vena regat regimic ulcerum et solonem et inuitatis reni quod infra de propria dicemus. Sequitur composite medicie. Medicina frangens lapide reni sublimem et expertam valde finit rapionem. Et semis bacthece exorcitata milie soliter adhuc sunt dauci. ann. ptes eqales terant et cribellent et det ex eis. iii. cum aqua decoctio ciceris nigri. Aliud secundum eundem ad lapide vesice. Et codisti. i. f. simili. colubini. 3. i. 7. 5. scarabeorum dauch. i. et est. 3. 5. terant et dentur cum calo. Aliud ad lapide vesice secundum yman. Et simili colubini: stercoris galli: dossi: oium ptes eqales terant et cribellent et detur in potu cum aqua rafani aut calo. Aliud ad lapide reni et vesice secundum constantinum: et est sublimem. Et semis bacthece. citrulli. cucumeris: exorcitata p. 3. v. 7. rafani et apu et napi filiestris et dauci et petroselini. ann. 3. ii. semis feni. 3. ii. granorum nere. i. cereos filiestri. 3. iii. stercoris vacce pascen- tis iuoluti cum oleo sambucino. 3. v. et cribellent et det ex epondo. 3. iii. cum aqua apu: et rafani. Decoctionem finit sti- li serapionis ad dolorum reni et difficultatem virem. Et cimini: ani. radicis: liquiritiae: seminis citroli. semis bacthece. ann. 3. iii. psilum seminale. ann. 3. ii. et in descriptione alia loco anisi absinthium et loco psili: chechengi decoquamus in libris aqua donec remaneat medicinas et dent in potu ex ea. 3. ii. Aliud ad renes et lapide finit eundem cuius mixtio est. Et senugreci: ameos: semis baucie: seminis apu. ann. ptes equales decoquamus et detur in potu cum cuccaro: et est sana si densus voluerit. Aliud medicinam secundum olchindum ad lapide vtrumque. Et simili colubini: stercoris galli. ann. 3. ii. origani. 3. 5. cuccari tabarcteb: etrum oium et cum aqua rafani extrahit oem lapide: et quodque ponitur cum eis piper: et sal: et proprio in decoctione pullegy. Aliud rafis ad lapidem vesice paruorum balneetur puer quotidie in aqua calida et dabis istud medicinam. Et oli- bani millee radix est ciuidam herbe. ana. confice cum mel et detur ad modum auellane mane et sero. Ultimus

sedans dolorem: et extrahens lapide secundum iohannitum. Et apu campestris que dicitur sarrurion. 3. i. ciperi egyptiaci: spice aromaticae: seminis papaveris albi: cinamomi cassiae: piperis albi: seminis baucie: acoi: seminis vrtice: et cardonis. ana. 3. 5. Conficiant trita eis mel: de quo sumatur admodum auellane eis uino decoctionis capillis veneris. Rutilus inquit plurima balneatio in tnis sulfureis frangit lapidem: et hec fortasse facit prouenire ad hoc: quod quandoque vicerant cutem et si infundatur in eis pannus calidus et applicetur loco lapidis operae ad exsudationem eius cum facilitate et lubricitate: et similiter si oleum misceantur mollificantia et absq; nocumento illo. Inget Hal. Scio plures de illis quorum renes egri medicari cum hoc medicamine sanati sunt a suis egritudinibus: et poterit ut assiduentur huius medicina pluribus diebus. Est enim medicina sanans illum qui habet lapide et qui habet egritudinem colice: et egritudinem vesice: et modus est. Et auellanarum exorcitarum et nucis seminis cucumeris orulani exorcitati et seminis cartii mundati. ann. aur. ii. seminis insquami: nigri: croci: seminis citroli: abio. ana. aur. vi. seis insgami albi: seis apu. ann. aur. ii. Loficianum cum melle et fiat trocisci de guber: et potu. au. 5. cum aqua mellite tepida et quantitate ciatorum tru: et in alia descriptione ponitur armel. aur. 5. Item testificatur est quod lepus coburit sicut scis: et conservat puluis eius: et sumit in potu de eo diebus: aliquod potus. 3. ii. cum aqua tepida et frangit lapide vesice: et renum. Ait Abo. dico quod frangit lapide vesice non est dubium quod frangit lapide renum sed non queritur nisi alterutru communiter haec respectu. Lofictionem finit et freres illi qui habet lapide et probat generationem eius post ipsius. Et cassiae aur. ii. seminis apu. aur. ii. lapidis fenu masculi aur. i. seminis baucie anisi. ann. aur. ii. storacis. 3. ii. radicis lily alozauhi aur. ii. seminis papaveris albi aur. ii. spice tantudem amigdalamaraz accori. ann. aur. ii. melis boni quanti sufficit: sumatur de ea in potu omni die in vino. 3. ii. vel aur. ii. Dixit quoque medicina composite ad lapide sunt metridium ipsi namque fortis operationis est in lapide renum sicut sagenea et sicut fortis de scorpionibus cognita ad renes et vesicam. Et medicamen factum de sanguine yreli quod noxiatur manus dei per suam nobilitatem et medicamen thesauratum dictum factum cum oleo balsami. quod est mirabile. Pulvis ex iunctione nostra franges et educes lapide de renibus: et probabis eum generari. Et semis genestre. 3. ii. semis staphisagrie. 3. ii. granorum solidis. 3. i. spice. 3. 5. dosis. 3. ii. cum aqua fraxi. Alius ad idem educes arenulas. Et granorum solidis bene puluerizato. 3. i. seminum cōium. 3. i. coccus albi. 3. ii. dosis colearvnum in vino. Medicamentum expertum secundum Abo. Et cineris neris leporis: et lapidis spögiae: sanguinis yreli exiccati et lapidis iudaici: gumi: nuci: acoi: ann. partes: partes: et pullegu gumi arabici seminis altee pipis oii. ann. parvitis. xv. Loficianum cum melle et conservetur dosis sit usque ad vi. grise. Syrupus finit intentione nostrae que supra de cura colice nefretice diximus est. pprius et finit nicholau iustini: et filiopropos. Confectio trocisco: secundum abobali et apocynum: baucie filiestris seminis cucumeris: berberis: anisi: mirete: semis apu montani et tortulani: casiae: cinamomi: spice: ann. partes: i. tere et cicotrinica: et officie cum aqua poderis. 3. i. aut aur. i. et da pinu cum calida. Syrupus diureticus: et educens eos: et probabis ipsi codicis in lapide: et est ex iunctione nostra. Et capill. ve. cassiae li. spice: foli mei. fu. sicciorum: ameos: acoi: radix rubee: nigelle: avari: dauci: cheifin: sicciorum: semis

Renum 7 vesice

178

agnicasti squinati: cordum memini: granoꝝ pini: et semis sola-
trix feni: et enule. aꝝ. partes eꝝles bulliat in aꝝ. lib. v. vsq;
ad medietatem. deinde adde cunctari. lib. in geleniabin. lib. 5.
aceti: sglutirici. 3. iij. et syrupenꝫ dosis. 3. ii. cuꝝ tepida in auro-
ra decoctiois radicū gramis. Dixit abohali stereꝫ muris:
cuꝝ thure et aꝝ mellis cala. Frāgit lapide et nigella aliquantul
diebꝫ ministrata cuꝝ aꝝ mellis cala frāgit vtrucq;. Et lac fi-
cus cuꝝ lacte more cuꝝ ramo ipsiꝫ educit arenulas de renibꝫ
et vesica. Et semē cētrū galli pulueriçatū cum vino subtili
educit arenulas de renibus tantum.

Lapl. iij. de dislocatiōē rēnū t̄ vesice t̄ medicis ei².
• Iſlocatio accidit q̄īq̄ in renib^z t̄ vesica plurimū:
t̄ vt a p̄prio remoueāt̄ loco t̄ declinet ad dextrū
vel ſinistrū ifer^z t̄det̄ magis. quare vrinādī actō
multipliꝝ ipedif. Et cā eius imediata ē ſuꝝ ligamētorum
t̄ ſup̄ſorioriꝝ relaxatio vel ruptura: cui^z cā ē duplex itri-
ſeca t̄ extrifeca. Intrinfeca ē huiditas cū frigiditate paliti-
ſeca t̄ mollificans iſpaꝝ q̄re mēbra p̄dicta in loco p̄prio nō
cās t̄ molliſcans iſpaꝝ q̄re mēbra p̄dicta in loco p̄prio nō
reguntur. Extrifeca vero ē caſius t̄ p̄cuiſio relataſv'l rum-
pēs t̄ balneatio i aq̄ f̄rā mlta quo iteriorez cās coadiuva-
ſalte. Signa t̄ ſi q̄dē ſit a p̄cuiſio vel caſiuſ ſi rūpente: ſi rela-
ipſoꝝ cū ſanguinis mihi declarat. Si vō nō rūpente: ſi rela-
xate tñ p̄cuiſio illoꝝ ipedifēto vrinādī ſola ſufficit ad co-
gnitionē ci^z. Si vō nlla p̄cuiſeoꝝ p̄cuiſio eyl' caſiuſ acciderit
diſlocatio cāz itrifeca ſecturabif mollificatōez. s. t̄ para-
liſis quā p̄firmat p̄cedēt̄ regimē illi p̄prioſabile ſi aq̄ fri-
de balneatio cuſ p̄uatoꝝ ſignoꝝ alioꝝ egritudinū i eis poſ-
ſiblē cōtingentū q̄ poſlunt in actōe vrinādī nocumētū p-
ſtare: quoꝝ p̄uatio diſſolone ab alijs paſſionib^z diſlinguit
t̄ q̄īq̄ vria iuolūtarie emittit̄ p̄p coitātē colliveſice i mol-
liſcatōe. t̄ q̄īq̄ retinet̄ p̄p oppillatōez expiſioꝝ t̄ tortura:
p̄p declinationē vritidū t̄ colli ei^z. Lura ſigdē ei^z q̄ a per-
cuſione vel caſiuſ ē rūpente forte non curat: iuuat̄ tñ cu re-
ductōe t̄ ſtrictura cuſ medicis ſtipicis t̄ aglutinatib^z ſum-
ptis t̄ emplatis q̄ dicem^z cū de diſlocationib^z medicis loq̄
mūr ſi deus ānuerit: cui^z nomē ſit bñdictū. Et fili ſi ex eis
relaxatib^z abſcq̄ ruptura fuerit. Et ſigdē a mā hūida facia
paraliticāt̄ vel mollificatē cauſet. Lura ei^z bñreuter erit
tura paralisis t̄ p̄pleſ euacuatōnib^z t̄ purgatiōib^z deriuā-
tib^z p̄prie: t̄ trabētibus ſurſuz cū vomitu t̄ copreſſione vi-
gōnis māe cū oximelle ſglilitico t̄ alijs medicis proprys t̄
expurgatōib^z p̄prys: ē q̄ fit cū ellebozo vt̄ eſt trāſies vſcq̄
ad corporis extrema t̄ trabēs t̄ expelleſ cū vomitu t̄ exci-
cans valde vel agarico: cui^z virtus etiā tranſit vſcq̄ ad cor-
poris extrema t̄ ſortat neruos calefaciēdo t̄ purgando.
Et cū ſpēb^z gūmorū q̄ a p̄fundō attrahit̄ t̄ neruis t̄ vomī
tu p̄uocādo educit. Lōples quoq̄ cū reſoluētib^z t̄ exci-
tib^z iteri^z ſumptis ex electuarys t̄ p̄fectionib^z: vt̄ tyria-
ca metridato: t̄ ſilb^z: t̄ exteri^z applicat̄ ex cerotis emplis
cataplasmatis^z evaporationib^z t̄ balneis termarū ſiccis t̄
alijs t̄ regimine exiccatioꝝ t̄ calefactiōe noto.

Lcus renū et alioꝝ mēbroꝝ vrināliuꝝ ē solo con-
tinuitatis euénies cuꝝ depditione sube.cuꝝ.n.sol
uitur qñqꝝ xtinuitas ī cuꝝ p̄mo ē simplex.deiſt cuꝝ
durat grātia in eo sanies q̄ corrodit et p̄ducit ad sube de
pditionem vrine trāſitu coadiuante pp̄ eius acuitatē: et si
vlcus. Et qñqꝝ a p̄ncipio ē cuꝝ sube depditōe et abſcīſione
d' vlcus xcauū: cuꝝ v̄o ad saniē deuenit d' vlc' ſanofū: et cuꝝ
corrodit d' corrōſiū: et cuꝝ dilataſt tāmbulat d' ambulati
uī: et nō sanat. Et in renib' ex̄p̄s ē in corpore renū aut in
xauitatem ipoꝝ et venis et meatib' eoꝝ aut i ſuſpēſorū eo-
rū: aut i pāniclo tegēte ipos. Et qñqꝝ ē in poris vritidib' et
qñqꝝ ē i vefica: qñqꝝ i v̄ga. et si i vefica aut i xcauo qui i col-
lo: et ſanabilis ē ſi ſit i v̄ga. et ſi ſit in xcauo que penetrat

vsq; in vacuu et non sanat ut dixit. Hyp. in asso. aut non pene
trans: s; vnu paniculū tñ et difficile sanabilis et q̄ i remib;
magis. qz neruosa s̄t̄ilis s̄c̄e sanguis pauci sitr vritidib?
Et cā ei? q̄ ē i corpore renū duplex ē iterioz: et ē apā: aut ex
terior ex icōsione pcusſione v̄l calū: et ē plurimuz: et siquidē
pducat ad disruptōes mortalē ut abohali dixit: et filis ei?
q̄ ē in suspēsorō et paniculo cā ē. Et v̄o q̄ ē cōcano corū
meatib? et venis cā duplex ē iterioz et exterior. Iterioz
ē plurimū et aut humor plurim? et accutus de genere san-
guinis scindēs venas v̄l colere aut flatis salsi transiēs cū
vrina per eos et soluēs et sua adherētia corrodens vlcerās:
aut apostema dubellatum et aptum aut lapis acutus tran-
siens et scindens et aliquid de substantia eorum portans.
Exterior ē icōsione pcusſio vel casus disruptōes v̄sib i xauū
coz p̄trās. Et sitr cā ei? que ē i vritidib? poris et vesica
existit. et ē i v̄ga: et cū extalib? hūorib? siat i pdictis mē-
bris: teoꝝ supfice pustule. et deinde vlcerant: accidit sca-
biesi cis. **S**igna solonis xtinuitatis vlcex i renibus
et alys mēbris yrie ancessio causaz ei? ostēdit. Ingt enī
Abo. cā i libris medicorū q̄ p̄mo ē ex qua puenit iuentio
alicui? dispōnib vel fixiōis i humano corpore. Et si qdē
simplex sit solutio vrina sanguinea: itidicabit illam: et do-
lor i ptib? illis. Et si qdē in hac parte vel illa fuerit distin-
guit: nā si sit cū vrina sanguis missus subito mult? cū do-
lore in eis: et defectio virtutis significat rupturam vene
emulgētis in renib?: ut hyp. dixit i asso. Et qñz ē ex aptōe
v̄l rarefactōe vene illi? et sine dolore. et tūc ē subtilior: et
qñz synthomatic? qñz cretic? et cū ē i renū s̄ba s̄gūis ē mi-
noz. Si v̄o paulatiz pauc? et trubosus et straguriā habeat
Ilyis illā ē significabit: s; i quo ipsoꝝ ex doloris loco p-
pēdes. Nā si dolor sit subyētre: et illy solo i vritidib? erit
si i pectie: in vesica. si i pitoneone: i collo vesice erit: si in
v̄ga: ibi p̄cipiet. Et qñqz cū vrina q̄si carnū frusta appa-
rebūt cū i renib? et vel petala cū ē i alys. v̄l squame si siti
vesica vel pellicule que si i vritidib? ē i v̄ga. Et si qdē ad
vle? pueniat sanies cū vrina egrediet: et si qdē post saniē
sanguis egrediat v̄l sanguis cū ea vle? corrosiuū et p̄fun-
du significabit. v̄l si maliciosuz fuerit: cure parū pderū:
et damnū siet. S; i q̄ pte fuerit cognoscēt ex doloris loco
ut pdictū ē: et ex ei? spē. nā si sit dolor i renib? erit grau-
is pp̄ sanie aggregationē et iupfluitatū. Si i alys erit i
tesiūs ardor: et ppe apō aduētu vrine: et ē ex excutibus
cū vrina. s. frustis et sanie. frustis ut supra dc̄m ē. sanie v̄o
ut ex colore q̄titate pmixtōe ipi? et fetore. Lole ore et q̄ti-
tate. nā q̄sto mogis a superiorib? prouenit magis erit pmi-
cta sanies et sanguis. et cū yria et venies a vesica ē grauio-
ris odoris pp̄ ei? friditatē et lōgiore moza i ei? receptaculo
et cōcauitate veniesvirga antecedit vrinā. Et si quidē
a superioribus vlyra renes: sanies venit et alia frusta vrinā
nā erit mediocris et sana. S; si a renib? et a ptib? q̄ sit
ifra vrina plūmū erit sana: ut by. inuit cūdixit. Quib? vrinā
na pigui exstīt q̄si carnū frusta: et si pili his d̄ reib? exēt,
et qñqz sana non erit cū ep̄ar et vne spatiēt grauiter patiē-
tib? ill. Signa v̄o seabiei ipoz sūt signa pustularū antīn
ex retētōe vrie. ut by. dixit ex exitu puris pauci et furfuris
ardore et pruritu i ptib? renū v̄l circa partes vesice cū ipsa
stabat: et tūc ē fetor vrie grauior. **L**irca solonis xtinuita-
tis i renib? et alys instis vrine si simplex sit exquo sanguini
nis mict? appet ē filis cure flut? sanguis ex narib? sputi: et
vōit? sanguis de qb? supra ē dc̄m. I; hic fortiorib? sit p̄ple-
da q̄ille et pp̄rie vomit?: sitr si vlcus sit xauū. Si v̄o fiat
saniosum curabit cura p̄tis: et recurrere ergo ad illa et q̄
fortiora sūt elige tā simplicia q̄s posita et ministrabia hic

De egritudini bus

z variabis in fortitudine maiori et minori secundum diversitatem longitudinis membrorum atque malitiam ulceris spissatis his membris sunt propria et leptonys sube colligendo: et secundum modum itus et extra approximando put eorum dictat nam sicut in cura innum lapi dis. Et ex appropriatis medicinis talibus et ex simplicibus sunt ex evacuatiis flebotomia supiorum partium et quae de basilica magis et vomitum suum quisque evacuat deriuando a renibus oem quod pot ulcerare sanguinem et vrinam acuere: quod est quaque sufficiens tamen et clisterem lenientium et medicina laxantes suauiter et leniendo ut est cassia tamarindi manna succa viola: aqua fructuum i colericis: et aqua lactis: et scene in adulto. caueat autem a fortibus dissolutiis: sua n. acuitate dilatante: mām acutum: et exasperat superficie membrorum. Et ex alterius remittentibus acuitatem sanguis et colere: et tēpātibus ipsos i hac passione quam est sumere aqua melonis id est alchēmī: lactuce cirruli: cucumeris: cūcurbita: et lauris. eo rū et papaueris albi: aqua ordei: lactis et syrum violat. Et ex i spissantibus ipsos est amilum coriādru: aqua iuuabarū sebesten: dactilorum: et lenticularum exorticatarum: i sum: et frumentū: et fructū: stipticū: quā strigēdo vētrē multiplicat vrinam ut ē citoniu: pionia: sumac glās et caru vīl: quae fluxū retinet ut mirabilis: tēperādo hūores et spissando vrinam patuocat et lanat a sanguine: et sanie solones et ulcerā: et sua stirpitate solidat ipsa et sigillādo membra fortat. et ex mūdificatibus membris sunt se. alchēmī: et aqua vulpis: ppe motane et altee usq ad feniculi acceptiones: et i leui sunt capili. ve: quae tēperat: et yreos: rgranū pini: et fortas i ea cōferunt isop: et ruta: et similia. Et ex abstergentibus aqua succarite aqua lactis: et mellū cū gibusda seminib: ex peditis. Et exccatūnū ē faria orobi lēticularū: alumen storax: sandarach: aloes et filia. Et ex solidatibus se fructū pdicti. et ex herbis cauda egnā: barbe yrcine: luce accacia: sumac et filia. Et ex cōglutinatibus se amilū: dragagā: gume frē: et ppe pannox: et cerasoru: et psili: se. citoniu: mucilago et cibi viscosi infra positi: et ppe anguille recetes. Glutinatio. n. ē ex eis quae faciat ulcerā diminuta a corrosione et exoriatione corū quae sit ea trāscēt acutiorū: et ex eis ē bolū armeniu: et terra sigillata et filia: quā cōglutinat et sigillat: et lacte ē abstergit et cōglutinat: et os et elligat subtile: ut assinuū egnū et caprinū: et radici ligritie ēst exicatio: maturatione mūdificatione et cōglutinatio: sedatio ardoris virie: et flos tabaiae i malu: lenit eorum ulcerā et ardore: et radix altere: et adeps anetis: et ē i seie lini torrefacto: et bdelio: methio. Et ex factibus nasci carnē sunt vnuofa: ut lacca: mastix: thubs: yreos et filia. Oportet autem ut talib: glutinatibus: sigillatibus misceant diuretica et subtillantia ut faciat peruenire ipsa ad loca destinata: licet de se sine nocua. oē ergo quae sunt ex leuibus quae sunt iuuativa in hoc et nō nocent ut ex quib: est radix: liquiritie: cap. ve: squinantiū: et filia. Et quādoqz os ut misceat eis narcotica ad mitigatōes doloris: dolor. n. solidatō: phib: istamādo. n. dilatat et puocādo reumatōdiciē auger. Et lac qdē ē bōi chimi facies exuberare sanguine narratiū eqns chimos si stōs sumētis sit tpat: et cōfortat corp: et ablitut et quae bibit cū melle mūdificat ulcerā interiora ab hūorib: grossis et maturat ea et abstergit et sua carneitate solidat et carnat sanguis exuberatia: et sedat dolorē sūptū et iuerū iulcerib: et scabie vescice et vēge. Et ex appropriatis ulcerib: vescice tamen ē nimia si ex ea cōfritas chirurgia sumat cū lacte et filiū decoctio cheil: quod pib: et tractio materia: ad locū vices deorsū. Et si fuerit fraudulēta et ambulatio glās rub: decoctio radicis pētaphilō papir: et lupinus fert oib: et sedat dolorē ipso cū farina ordei: vrina bovis antig et asini: vniculosis et teatriclis canis icarnat illa opoponacū: licet: olivā: alumē: cū fece vini et oīo pōtica in qb: ē mūdificatio et abstergit sine mordicatōe et cautele rigantia ut colcorat cūmar et similia pibētiū corrosionē

et abulationē cauteriāda et fistulationē: et si fiat non curātur. s. pibētiū a corrosione cū mūdificantib: et exiccatiōne. Et cura scabiei istoz membrorum ē cura vice p. leuior tū euacuatōe et adeqtōe hūorū corporis cū regimine et medicinis et cū mūdificantib: et abstergentib: decū exiccatib: abs quae mordicatōe et vētio glutinatib: et solidatib: medicinis ex qbus ē bolū armenii cū succo ligritie eqliū partū in re ē in vescice et ex cibis dulcib: viscosis: sic sunt pedes aialiu et res pugae pdicte cū oleo amigdalaz: et frumentū coctuz cū carne auū et grā lactis dicta et pices dulciū aquaz: et anguille et filoz: et sunt in vescice fortiora quae in renibus et sunt ebibita iuncta cū exiccatib: et emplata in renib: et in vescice in vescice vō et innecta. Et ex appropriatis sunt trocisci nr̄i alchēbengi et trocisci: asclipladiis: et diaconi: et susuſ regis. Lōfectio trocisco: asclipladiis ad ulcerā quae sunt in instris vrime. B. granoz pini torrefactoz nūero xx. papaueris albi: dragag. an. 3. u. croci: spice: aluminis: iamēni: et in descriptiōe alia loco spice: gallie: dauci. an. 3. i. costi. 3. 5. fiat trōcisci: cū rob p̄mixto. Lōfectio trocisco: rū: diaconi: ad illū q̄ migit sanguine de renib: et vescice. B. aluminis: iamēni. 3. i. dragag. 3. u. terre sigillate: seis portulae balauist. an. 3. u. terant et sificiant cū rob: mirte et ameni: streni. Lōfectio trocisco: rasis utilissimoz ad ylcere i renib: et vescice in qb: ē fortatio et lenitas et icarnatio vescice et sedatio doloris et sunt trocisci alchēbengi. B. citroli. 3. x. bolti: armeni: gumi arabici: thuris. sang. dra. seis papaveris: amigdalaz exorticataz: succi ligritie: dragagant: amiliana. 3. u. grano: solatri: ortulani: cū grana sunt rubea alchēbengi. 3. u. opy. 3. i. fiant trocisci. x. et denē in potu qui nō est acutas bmoi cū vria et quae ē acutitas cū syri: po: viol. aut iuleb: fiātqz trocisci. 3. u. M̄dicamē aboali ad vescice renū. B. granoz pini nūero. xx. cucumeris. xl. polipor. 3. i. 5. terant et bibant cū aqua lib. i. 5. in q̄ bullita sunt spice celtice: seis apy. an. 3. viii. vsqz quo redēat ad q̄rrā. Alio B. terre sigillate: sanguis draco. castorei: seis incluse cūcūmeris et apy: cūcurbita: succi ligritie: lacce: aristol. amigdalaz: pini magne: papaueris: seis iusqz albi. an. pres eāles dentē in potu cū rob: put exigit. Lōfectio empli: qd̄ ponit supra dorsū et apd̄ strictrū medu et alia loca. B. furine ordē: et officie cū vino et melle: itez fit de rosis siccis et vescib: et melle et granis mirti: quā pibet dilatationē et vngatur cū oleo: de alchana: de mastice: de citoniu: et storace: quae exiccat et adeps anatis lenit illa. Lōfectio vnguenti boni ad vescice vescice. B. storacis: liquide. 3. i. pignedinis anseris ex. 3. vsqz ad. iii. cere albe: satiroz. q. et vngaf cōprimēdo et ppe cū ē corosio. Aliud. B. dactilos: gallas: passulas: et catiā: alumen: ypoctidios: yspū: et storacē valer ut p̄mū. Aliud cū nō ē corosio et v̄d̄ procedere illō. B. cere adipis: anseris: vel anatis: olei rob: et amēnistrēt exicca innecta de qb: summa sunt trocisi: de carta et trocisci de antralulis cū aliq̄tulo merdasengi: ceruse: amili: et calcis abitu. D̄scriptio medicamēs copetēs B. Andromachū. B. terre sigillate: chimolee: cornu cerui: vſti. an. partes eāles: seis canapis: tertia pte vni: opy: pte sexta vnguenti cēcerusa ptes. vii. sarcocolle: pte. 5. mirre: thuris: due tertie ptes aggregēt cū aliq̄tulo olei ro: et leni cū eo. Et leui illō ē p̄fortet cū plūbo adusto et tbure ē fortis. et quā dolor fit vescide et ad hoc faciunt que iſra caplo de ardore dicim. Si autē mictus sanguinis affuerit ex appropriatis et p̄prie cū fuerit ex ruptura vene chilis et est subitus et mītus. Est syrups quē supra diximus de succis in cura fluxus vētris sanguinei. Et trociscus nr̄ de terra sigillata cū succo plāta.

Renum 7vesice

179

Ginis lingue certiue: consolide et filia. Et si sanguis pre sui frigiditate appareat cogelatus ex angustia frigiditate extremitatum: malitia hanclitus: pulsus incertitudo sudore frigido et rigore cui procedebit? causis: solutiōis et micti sangui-
nis tunc cura est cura quā dixim⁹ de gelatiōe ī stō. Iz raro sit
euasio fin Abohali. Et ex uenientib⁹ in hac est ut sedeat
in tina decoctois herbarum q̄ sunt ad lapidē et sumat in potu
de carpobalsamo. 3. q̄ aut tātundē ligni peonie vel grano-
ri ei⁹ et quicbuen: et ppc cui aq̄ ei⁹ vel tātundē blacbebiā
tie aut cordumeni aur. i. cu aq̄ cala aut cu acetō vini: et olo-
onsfancino: et opimel glitticū. Et ex hñtib⁹ p̄feratē est epar
asini fel testudinis: et coagulū leporz: et lignū vitis: et abrota
nū: et lac sic⁹ exiccatū iuctū est ppuz et bibitū ī q̄stitate. 3. 5.
cu aliq̄ ex agg: q̄ i hoc bibuni. ut cu aq̄ ciceris nigrauit al-
basech. i. rafani ligni sic⁹ et abrotai et decoctois ei⁹ cu vio.
C Laplz. vi. de ahatib⁹ renū et vesice et medicis ear.

Postemata renū et vesice sunt nota ex p̄dictis. Si
unt autē in eis, put in alijs mēbris fūz duplicē modū
p̄ modū zōnis. s. atq; ifluxiōis: et hoc ē plūmum.
plūmū enī patiū pp̄ būozē q̄ in fluit cū sup̄fluitate aquo
fa. et fūz hoc differūt i mā seu cā māli. si. n. p̄mo mō fiāt plū
mū erūt renū apata ex sanguine grossō et vesice ex mēlico et
v̄nctuoso. Si vō scđo modo erunt ipoꝝ apata ex colā seu
colico sanguine plūmū. hūoꝝ. n. q̄ cū v̄ria euacuat plūmū co
lera ē vt. h. et Abohali vident̄ inne. e. qđ acut̄ eī odoꝝ af-
firmat: et qñq̄ sunt aquosa: qñq̄ flatica: et qñq̄ sunt vento
fa. Et cā ipoꝝ efficiēs duplex: īterior et exterior. Inferior
ē mēbroꝝ seu p̄ticularꝝ dispō ḡiantū: mittētiū: recipiētiū
caliditate sup̄flua pp̄ stricurā chilare vel alia. vel dolore
ex v̄rine acumē et v̄l̄ lapide pūgēre et q̄slante si p̄ modū fiāt
ifluxiōis et ḡiantū tñ si ad modū zōnis p̄cedat. Exterior
or vō ē sic casus et p̄cessio salutis labor: plurimū ambulatio
statio in pedibꝝ: et collerātia seu s̄bleñatia honestis. Et sunt
būtia iudicia. nā apata renū cala plurimū accidūt iuueni-
bō: et colerica et pueris et adoleſcētibꝝ sanguinea: et si fā sint
senibꝝ et mulieribꝝ. Apata vō vesice plurimū accidūt iſan-
tibꝝ cā lapidis. Et diuersificant̄ i ſitu coꝝ. nā q̄ renibꝝ acci-
dūt ſigdē magna ſint totalitatē eoꝝ ſtinet. si vō p̄ua qđā
ſiēt itortione renū. qđā vō ad lat̄ ſcavitat̄ eoꝝ redūt. et q̄
dazad lat̄ declinat̄ ad ſup̄ius versus venā emulgētē inſi-
kā eis qđā ad pte īferiore versus vritidēs emulgētes. qđā
ad pte īteriore ītestinoꝝ. et qđā ad posteriorē dorſi. qđā in
vno rene. qđā in ambobꝝ. qđā insuspētario. qđā in pānicu-
lo velātē eos. et hec ſunt diſticta fūz vritidē ſiderationē quā facit
rōmō tñ ſunt pp̄ mēbri puitatē et ptiū eī. pp̄ingatē digno-
ſcibilia bñ ſignis. pp̄pys diſtictis. Que ēt in vesica eueniūt
aut redūt ad pte cōcauā et fundū aut ad pte colli eī īferio-
re: et qñq̄ ſunt magna totalitatē eī ſe occupantia: et qñq̄ in
vritidibꝝ tñ eueniūt. Et diuersificant̄ in terminatōe eo-
ru. nā qñq̄ resoluunt̄: qñq̄ collectionē faciūt et rūpunt̄ et
plurimū lapidan̄. Ait. n. Abo. quo. n. mō nō lapidan̄ et ſi
cala ſint cū ipsa ſint cā lapidis. Et cū rūpimur apata renū
aut rūpunt̄ a pte vritidū et vesice et ē melī oibꝝ aut a pte
ſup̄iori p̄ modū reditōis ad venā magnā chiliz deſcedētē
ad epar. de īde ab epe ad meſaycas et ad ītestina. et q̄liter-
tar et cū aptiōe ex medicis: cū ferro aut ē piculosuz et mor-
tale. vt ſup̄a ī lapide dicūt̄ est. et qñq̄ cōciant apati calo ī
renibꝝ apata que in vesica. nā qñq̄ rūpunt̄ ad pte col-
li eī et virge et eſt bonū. qñq̄ ad vacuū ventris et eſt maluz
ad partē vritidū et recedat̄ erūpi nō poſſiunt pp̄ cām iā di-
ctā. Et apata renū et vesice ſunt cala et magna cōciant eis
ſup̄iora p̄ncipalia. s. diafragma. coxepar. et ſtōacus: ſtōre ac-

cidit malitia banelit? febris: casus appetit^o natusea: et deinde accidit cōmotio rōnis: eo q̄ cerebri cōpatit renib^o et vesti ce: ppterēa qz vtrāq̄ alligant̄ epati et etiam diafragmati. Signa apatūm in renib^o sunt dolor grauitatis inseparabilis extensus ad superiora et inferiora et virtus clara perdu rans et subtilis: et quicq̄ retinet ppterē si est tendēs versus cō cauū et constrictio ventris: qz coartant intestina ppterē si magna fuerit: et alteratio coloris faciei et oculorum. Et si ḡdē fuit calida associat̄ feb̄z et tact^o loci calid^o et sitis abdominalis et vōit^o cole: malitia banelit? et alienatio p cōpassione supiorū: et si colica fuit: erit intestina v̄ria fit ignea et pseuerat cū subtilitate et acredie: et color faciei et oculorum tēdit ad citrinitatem. Et qn̄ sanguinea se cognoscet: qz fe. ē mitior vōit^o ē colida et v̄ria ad rubedinē tēdit: et min^o ē subtil^o et alienatio mioz: et ledūca diureticis callis: acut^o: acerositas: et falsis: et cū resoluunt pdcā accidit: dolores et fe. remittuntur: et v̄ria spissa: deinde fū d^o appz. Silit at et cū suerit in lapide: et cē v̄ria mutata in al bedinē clarā et subtile: dolor tñ nō minuit: et extenuat in ēbra inferiora: et aliquā n̄ curat: et n̄ ē in via faciedi colectioez siliis ē v̄ria: et dolor augeat et fe. s̄ si grauitas cūq̄ i apāt v̄ria fit spissa: saniosa: et accentia se obilia: et pcedut in orādo si bona sit eruptio: si vero non econtra venire videbis: si vero apostemata sint frigida: signa apparetur predictis v̄ria: et si ḡdē sint m̄līca v̄ria erit glauca: et inferior mēbroz extenuatio atqz stupor cū uenētia siliu^z circūstatiap: i mētipliādo melicū buōre. Si vō flīca v̄ria erit alba spissitudinis paucē cū signis dñi flatis ex pallore et iflatē et ēbroz sili caceſie: et alijs circūstatiū cōcētib^o ad digōnis malitiā m̄līpliātis fīa. Et p modū iſlu^z si fcā sint apparebut signa repletiōis i toto vel pte: et caliditas et dolor ptis af̄ ose aīns et eoz factio erit subita: si p modū āgestio nis fiet paulatice n̄ pcedētib^o signis repletiōis toti: ē obili tate ptis tñ. Et si ḡdē sit i altero renū dōtro vel linistro cognoscet: qz iacere sup lat^o ē facilis: qz iacere supra op̄ positiū. Et si dolor extedit ad pte vesice: et apāt ē i sinistro: et si ascēdit v̄sus epar ē i dextro: et si oia ueniuū: tūc aī: ē in ambo b^z. Lūqz apostema fuerit in suspētō et pānicu^z ovelante dolor fit acut^o: et augeat grauedo phibēs erectioez et sternutationē: et qn̄ resuppinat fit dolor levior: et cū iacet supravē trē augeat ppea qz suspedit renē. Apatū at signa vesice sunt eadē q̄ renū ppa: et ex cōitate vel ppassioe ppa: tñ dīa sunt tñ in spē doloris: qz in vesica ē acutio pp neruositatē sui: et in loco qz ē prib^o pectinis et inguinū: et v̄ge: et pde cu^z delinet ad colum eiusq̄ ūngituri: et est cum inflamatione ip^o et retētione v̄rine: aut distillatione: nec possunt iacentē cā mittere nisi surgāt et stēt. Et signa spāliū ipo^z sunt similia illis q̄ drenib^o dēcā sunt. Et signa terminationū ē op̄: et ē eruptiois q̄ ē plurimū ad meatū colli ip^o. Et si in v̄ri tidiib^o fuerint pua ad modū pustulaz erit: et dolor in ilys erit et in inguinib^o: et v̄rine retētio absq̄ signis predictis ap parentibus in membris predictis renū et vesice. Lura eorum similis est cure apostematū illorum mēbrozum de q̄ supi^o dēcī ē: et ppe pulmonis: stōi et splenis. v̄tūtē inata et iſluētē hītū: sc̄e renes ipi et vesice. Consistunt at in q̄ tuor reb^o. In euione toti^o: in euione ptis: in regimine et accidētū correctio: silit et cura apatū boz mēbroz: i illis qua tuor reb^o cōsistit diuerstatis: tñ tñ iniquatū natura illoz a nā eoz diuersa existit. Primā complēt floia de basilica dextra vel sinistra: sanguineū sit vel si ali^o humoz cū sanguinis peccato sit. Deinde floia de curvatura poplitis: qd si non appet vel timeat pp eius insuetudinē aperiat safena: et si sine sanguinis peccato euacuatio cū vomitu et magis si colericus fuerit et cū nauſeai facieda et solone v̄teris et clisterib^o vel cū farmatys sumptis appropriatis notis et pmissio digestionis. hec. n.a toto euacuant et a membro avoso periuant. Oportet autē ne solutio sit laboziosa et for-

De egritudinibus

tis cōmouens materiam ne magnificet nōcumentum p̄p̄e plurimū effusuz ad iestina vicina renib⁹. s. in subiecto z i iestinis tano: vt hic supra est dictu. Et in cassias. ē maturatio t solutio cū facilitate: z i alij dictis supra in cura oppilonis: q̄ l̄ sint fortia: t i q̄stitate diminuta sūt lenia. Ingr. n. Abo. Et scias q̄ multoties idiget medicina forti t debili. fortis ē ex hoc q̄ soluit hoiem viscosuz: t ipi⁹ q̄ d̄bz debilitas ē ex eo qd̄ fac̄ a sellare semel aut bis: sed quo mō h̄uorē viscosuz mouet nisi v̄tutis fortitudine. t si talē quo v̄tioz mō semel soluet vel bis de se: nisi diminuta sit q̄stitate: z si gd̄ i cā fuerit lapis vel acuitas yrine dolorē iduēcōr: vel alia p̄p̄s remedys auferant: z alie cāe extrisece iterdicant t corigan. Sedam xp̄lēt medicie fridē et stiptice q̄ repellat iſluēte māz: t fluxā trāſmittat q̄les sūt iteri⁹ approximate. vt aq̄ ordei cū decoctione rosat⁹ vel cito nioz: t succi fridi noti. Et approximāde exteri⁹ sic farina ordei cū rosis. Lauēdū at a mltū fridē t stipticē ne māz idurēt t uertat i lapidē ad qd̄ sūt apta. t coadiunat talez euonē trahēta ad diuersuz apōse p̄tis si nobil⁹ illa nō sit: vt sūt v̄tose illi applicate. t silia euacuātia in mēbro alte ri opposito t remoto post illō q̄ sūt nota. Deinde ex quo mā iā cessauit a fluxu: iā fluxā t collectā i eis studebis eiare d̄ eis: pp̄inquātē p̄tē ipis: vel p̄p̄ia extrahere p̄ pp̄inqua p̄tē dupl̄: sensibl̄r euando v̄l̄ sensibl̄r. sensibl̄r vt p̄ ap̄tione vene curnaturē popl̄tis si sanguinea fuerit. q̄ si nō ap̄pareat aperiat̄ safena: vel statica: si illa ēt nō videat̄ p̄ ap̄tione emoroidaz saltē cū sanguisugis q̄ euānt de pp̄iquo magis. Sz si ali⁹ h̄uor sit cū diureticis fridis: si sit coleric⁹ vt ē aq̄ lactis: t seūm cōium vel tēpate calidis: vel cassies. cū aq̄ capil. ve. eligritie q̄ maturat̄ t faciūt solonē facilē. t v̄s v̄rie ē p̄p̄: vel cū calis si mā fuerit f̄ra. h. n. nō solū i fluxā euāat: sz p̄ viā zgestiōis: aggregatā ēt t virulētā abstergit̄ t lauāt. Lauēdū aut̄ ne q̄i euonē corporis illa ministres: uertut. n. inām ad renes t vesicas: t magis replent isensibl̄r: vt per extractionē eius ad lacertos exteriores renum: t cutē: t v̄tosa supra renes applicata vel emplastris ex rubificātibus gde⁹ in vesica nō est bene possibl̄ adeo: cū a partibus circumstantibus corporis sit distincta: nō eis sicut renes affixa: t si qd̄em euacuare perfecte bene se habebūt. Si aut̄ aliquid remaneat cū sit cōpacta t grossa: oꝝ vt extrahaf̄ per ea: t p̄mo cum diureticis liquefaciētib⁹ t subrillātibus: t cū stipticitate que cōfortant iterius t exte rius ministratis notis. vt ē fenugreci: cinamomū: anisuz: ipericom: mellilotū: anetū: crocus: ligritia: t h̄mōi: que subtiliant t resolunt: t ex eis est camomilla vel fortiorib⁹ vt sc̄ spica: cassia lignea ameos: t alia diuretica fortiora t euoporantia si grossor sit mā. Si vo totaliter sit resoluta sa na remanebit mēbra p̄dicta. Si vero ad suppuratōez deueniat resolutio inobediens facta maturant t matura rūpanf t mūdificētib⁹. deūi consolide vlcus vt supradictū ē cū cōueniētib⁹ que sunt nota supinus. Et silr si in lapidē cōuertant̄ molliant t resolunt cū oīb⁹ que supius nota sūt in cura ap̄atum predictoz membroz que in istis mēbris sunt propria cū p̄nixtiōe diureticoz. Sz si aquose fuerit curens eod̄ mō cū diureticis calidis et flatica: si v̄tosa cū eis t extenuantib⁹ que etiā i cura ydrosis sunt dicta. Et si in v̄titidib⁹ fuerint eodē modo current. Tertiā rē cōplet rep̄ non nālūm debita ordinatio cū diminutione ci bi t potus h̄rie q̄litatis humorū qui est mā eius quie te cor pozis: t motu mēbroz supioz somno t vigilijs tēperatis put cā t accidētia exigūt t vera inanitōe supfluoz digōnu oīum. nō repletione t oīa quieta. t hec oīa in aere tēperato. Quartā rē cōplent que accidētia p̄p̄ia remediātvt est dolor ḡ est cā t accidētia grauedo de q̄bus supradictū est sufficienter t v̄rine retentio de q̄ ifra dicet: t ventris con strictio que cū lenitiuis sumptis clisteriatis: yncitis t em

plastratis exteri⁹ corrigat̄: vt supra i cura doloris i testioz est dictū sufficiēter. et cū fe. de q̄ ifra deo coadiuātē dice tur. t v̄ditis de quo supra ē dictū ad plenū. t ēt de malitia hanellitus t alij accidētib⁹ p̄uenientib⁹ p̄ passionis viam de q̄bus est supradictū inq̄ plurib⁹ locis. Medicine com posite dicent deinceps. Ingr. Serapio. ad vltimū hui⁹ perueniūt aut̄ ad collectoz viris aut̄ ad lapideitatē. Lister ea dissolute olei rosati. z. y. t immit. Sivero apa sit frigidū in decoctione flores camomille. Si vero apa fuerit in augmēto fiat clistere ex decoctōe altee: lily: t florū malū. an. M. i. lini. z. i. olei rosa. olei de lilio. an. z. i. t par te dissoluant olea t inician. apate vo p̄ueniente ad statu⁹ fortiora diaforetica misceant̄ q̄lia sunt flores camomile aneti: peritaria: sambuci: t benedicta t iustinum: oleū yri num t nardinū. Emplastrū ad apa renū in p̄ncipio. R. olei rosa. olei malue: aceti paruz: farine ordei: t empla. Cū vero p̄uenierit ad augmēto addole flores camomille: t oleū ei⁹ vel yrimum. tale epibimabis cū filtro imbibito in p̄dicta decoctione. Et silr cū p̄uenierit ad statu⁹ studebis p̄ posse resoluere addendo diuretica fortiora. qd̄ si nō resoluaſ: sz p̄uenierit ad maturationē t saniē applicet qd̄ seq̄tur maturatiū. R. farine fenugreci vel tritici. lib. 5. radicē altee: camomille: radicē lily. an. M. i. radices coq̄ntur i aq̄ t in illa aqua colata dissoluantur adipes anseris: t galline olei: de lilio. an. z. i. ex his fiat emplāt t actualiter caliduz apponaſ. Aliud Ysaac. R. caricaz albarum dactiloz: pinguiū: t passulaz: enucleatārū: radicē altee: fenugreci: t seminis lini. an. z. i. decoquanti in aqua: t cum assungia gal line: terant̄ t emplastrēt. Cū vero saniatuz fuerit apa fiat clistere ex his que habent ipum aperire. R. aque deco ctionis cauliū t limaciaz cū corticib⁹ t dissolute in ea mel lis. z. y. serapini. z. q̄rt. fenugre. z. i. succi paritarie. z. i. olei yri. z. i. t immit t v̄tere sternutationibus. Fracto vero t aperto mundificatiū appone ex aqua ordei cū melle vel cūcca. Sim exigentiaz māe. vel cū lacte: quod etiā ministra bis in potu. Deinde facta mundificatiō exhibebis cōglūtinatiū de trociscis de charabe: t de luto armēo cū lacte bouino extincto in eo ferro t templabis ex ipsis. Si vero ad lapideitatē peruenierit fiat syrups ex diureticis notis supia mixtis cū mollificātibus hic supius p̄narratis t cas sieſ. donec mā maturet. deinde ea maturata qd̄ cognosces p̄ v̄rine multitudinē cū substantia grossa purgabis cū pil lulis iſraſcriptis. Pilic. R. benedictē laxative. 5. iii. cas sieſ. z. 5. cſule. z. y. turbit. z. y. cinc. z. i. omnia incorpore nistrandi. R. brance v̄rsine: radicis apū: t folijs eius: radimille: seminis lini. an. z. y. bulliant in aq̄ t adde olei amig dalis. z. y. t ingrediat̄ vſq̄ ad vmbilicū. deinde fiat post tertii diem flebotomia de alia safena sub cauilla. deinde emplastrēt cū hoc emplastro. R. folijs paritarie q̄tū v̄s milli: de lilio: de pulegio: olei viol. an. z. 5. t umetis renib⁹ de mucilaginib⁹ q̄nq̄ p̄terualla applicatū ē optimū: cui dicitum: t yso pi cerotum: t cerotum dyapente: t alia consu milia ibidem notata.

Capitulum septimū de dolore renū t vesice proue niente ex eo t medicinis eorum.

Dolor renū t vesice notus est. Et quēadmodū dif fert loco t specie q̄bus dignoscif. ita in cā cōtingit cui⁹ ablatione curat̄. Loco gdē differt. nāz dolor renū circa lumbos p̄cipitur t vesice circa pectinē. Specie differt. nā renū est grauatiūs: vesice vero ē acutus. ppter

neruositatem. In causa conuenit, nam causa eius est alii
qua egritudinū pdictarū, & mala oplo diuersa cuiuslibz ge-
neris: de q̄ ifra dicet: vel vētositas: & qnq̄ ē aīs crīs: per
vrinā: & cōcomitās eā: & signa eaꝝ: & cura ex pdictis s̄t ma-
nifesta: & ex dōis i caplo subsequēti. Et cū non incū seda-
tionē doloris cū anodinis extriꝝ vncrōibꝝ & cplis cliste-
ribꝝ & vētōis: oꝝ vt narcotica admīnistrēs. & deide ad cāe
ablationē dūenias cū admīnistrōe diureticoꝝ: s̄t admi-
nistrōe narcoticoꝝ ē tīoꝝ magnꝝ. obelitāt. n. ea i actione
ppa ex q̄ sequit grade malū. abstiner ergo oꝝ iquātū pos-
sibile est: & vt cū cautella maria: vbi expusatio nō habet.
Similiter āt in diureticoꝝ admīnistrōe est error. & ma-
xime calidopꝝ & fortū: pppter illō qd̄ de huoribꝝ ad illa cō-
vertūt: & marie vlcera q̄ mordet. oꝝ ergo vta nō nisi post
euonē sufficiē corporis ministret: & in dispōne vleꝝ p. cūz
remittet eoꝝ acumen mixtōe: vt sit diuretica ffa. put di-
ctū est supra. Et ex appropatī simplicibꝝ in dolore ipoꝝ
sunt fiseleos seia: cu. n. sunt recētia & bibun̄ ex eis tres ami-
lusehcū rob. x. diebꝝ. sanāt dolozē renū: & sunt iuuatiua
penit̄ renū: & galāga: & spica: amomū est ppriūcū sedatur
in decoctōe eius. Lassia & fert doloribꝝ renū & vesice: & iu-
ube: q̄titas auelane de radice peonie & fert doloribꝝ renū
& vesice. Loro ericū terreni salita cū orīmelle & fert dolorā
renū q̄nīar: q̄ noīat acuchia: & fert dolorā renū & amicubēz
domestice lenīēdo nām & fert dolorā renū: & aqua deco-
ctōis eiꝝ: & syrupꝝ & agaricū purgādo & calefaciēdo. Butta
albusar & fert & sic huida & sicca s̄i ab vī cere nō pcedat.
Et ex apositis ad dolores arboriz. Lōfectio hermetis
dyacurcumā. & defectio de alchebēgi: nux & dīta: & oleū &
storace: & de pineis: & de festicis lētiscis: de nuce idica: vul-
pinū: laurinū: & benedictū est vltimū & mitridatū: tiriaca
eldre: & Abo. pigrā: & alia q̄ sequim̄. Syrupus exprūs
sc̄bꝝ 3o. casamīculā ad dolorē renū ex causa ffa vel cali-
da: colera: vel flegmat. & capil. ve. buglosse: senationum
scolopen. filipen. camedre: canepi: acou: scariole: cū radice
tīcoree epatice: aī. D. i. radicis feniculi: paragi: & bruscī:
q̄i. 3. y. corticū radicis celsi. 3. y. polipodij. 3. iii. anisi: fenī-
ciliameos: fiseleos: amōi: dauci: se. apu: asari: men. fu. epi-
thimi: foliobꝝ sene: q̄n. aī. 3. y. ligritie: viol. floꝝ boragis
passiflārū enucleatarū: aī. 3. y. pipis lōgi. 3. y. scēum cōūm: ci-
cerū nigrorū: aī. 3. y. ordei: pugilum. i. cucari: libi. i. cucari
violati residētē: cucari rosati noui. aī. 3. y. succi rosarū
lib. 5. aceti. 3. y. Lōfectio trociscoꝝ ad dolorem renū.
Recipe seminis apu. 3. iii. cimini: seminis myrtle: radicē.
castorei. ana. 3. vi. fiant trocisci granorū quinq̄ & dentur
vnus vel duo cum vino subtili si nō febrat: & si febrat cuꝝ
lepidā. Unguētū ad dolorē renū & neruōi ūctionem
contusione & puncturā. & valet ad oēs articuloꝝ dolores.
V. olei masticini: fenugreci: cere citrine. aī. 3. y. Lōfice cū
mūnia dissoluta in vino. Emplim ad idē fīm Archidi.
V. maluꝝ: marubi: apu: farine ordei: & salis: & calidū sup-
pone. Pilule experte ad dolorē renū. V. seminis cipa-
fū albarii: semis apu. aī. 3. y. cōficiant cū succo feniculi. Pil-
ule laxative ad purgandū renes de humoribꝝ grossis. V.
bisidete laxative: iustini. aī. 3. y. hermo. sarcocolle: interio-
rū: colloquintide. aī. 3. y. turbit. 3. i. & 5. catartici impialis.
3. y. cīnci. anisi: feniculi. aī. 3. y. saxifragie: milly: salis. aī. 3.
i. sal gēme: diagridu: serapini: armoniaci: opponaci. ana.
3. y. Lōficiani cū succo apu: dosis. 3. i. & 5. Et si fuerit dur?
3. y. post pparatōz cū pdicto syrupo: & abstinentia a grossis
& vētōis. Post purgationē iteret balneū aque mixte mari-
ne cū dulci eq̄liū partiu: in qua bulliat camomille flores
folioꝝ lauri: ruta: calamenti: pulegu: oīum. aī. Deinde
post exītū vngaf hoc vnguētō. V. olei camomille: & semi-
nis lini. ana. 3. y. butiri sine sale: dyaltee: agrippe. aī. 3. i. spi-

ce. 3. y. cere: quod sufficit.
Capitulū. vii. de debilitate renū & vesice & distinctiōe
nocumentoꝝ cōtingentiū in actione vrinandi.
Ebilitas renū & vesice ē nocumētū actionis ipsoꝝ
vel ppria q̄ ē circa nutrimētū ppriū vel cōis q̄ ē
circa expulsiōe supfluitat: aquose: & dī. actio vri-
nandi de qua itēdīm̄ quā Hal. dixit apositā: sicut primā
nālem in q̄ gdē actione nāliter se hñte tres actus s̄t dice-
bātur & currere necessarios & ordinatos. Prūnus ē ipsius
& sanguinis sequestratio. Secūdus ē ipsius collectio & re-
tentio. Tertiū eins expulsiō vnicā & volūtaria. p̄mus est
renū. secūdus vesice & collī eius cū lacerto latitudinali cir-
cūoluto in ipso. tertius ē concavī el̄ & virge existentis ve-
rie ad extra. sicut vritidū de renibꝝ ad vesicam. Egritudi-
ne īgūt adueniētē calibꝝ mēbris & ppriū renibꝝ vel vesice
q̄ sum p̄cipialia in actiōe: necessariū est actū eoꝝ ledi. & p
consequēs actionē vrinandi. Talis enī lesio multiplex &
diversa: & diversa sequunt̄ sint homomata b̄z diuersitatē mē-
broꝝ suoꝝ & documentoꝝ actū eorundē. Nā siquidē no-
citus sit actus renū attrahendi & sequestrādi: tunc aut erit
debilitat̄ & diminutus vt p̄p̄ attrahent & sequestrent: ex
quo in actione vrinādi puenit documentū qd̄ dicitur vri-
ne paucitas: & sequitur cæcessia. Aut erit ablatus & nibilat
trahatur vel aliquid de quo nō sit curādū: & accidit vrine
stillatio seu pūatio. & q̄siꝝ p̄dropis: de ḡbus supiū dictū
est. Aut erit supfluens: q̄ superflue trahat ex quo accidit
dyabetes que multiūdō seu lienteria est vrine. & sequitur
ex ea corporis desiccatio. Aut erit corruptus & tunc dupl̄:
aut ga corruptiū tribuat. & tunc accidit fetor vrine. aut q̄
corruptum trahit. & tunc accidit in renibꝝ tremor: & sequit̄
tarda mictura. Sed si in vesica & eius collo nocit̄ ē act̄
colligendi & retinendi aut erit ablatus & tunc sit in conti-
nentia vrine & suolūtarius exītus & mictus in lecto: vel dis-
furia que vrine diario diciturā quā. H. dixit ablationem
actionis esse aialis: q̄ lacerti collīvesice que ē ipsius virtu-
tis organū. In stranguria vero ablationē nālis nō q̄ialis.
nā in eo lacertus iste suā actionē agit: t̄z vesice cōcaū nō
valet p̄primi: qd̄ nālis virtutis est instrumentū. colligit enī:
vesice & retinet dilatato eius & capo & opilato collo eius p
contractionē lacerti exīsteatis in eo: quo lassato vt aperia-
tur eius collūz & concavo eius circuntracto & vrina ex eo
egreditur nāliter. & q̄siꝝ nō circuntracto egredit̄ etiā & ac-
cidit mictus in loco: aut erit diminutus. & tunc erit distilla-
tio vrine & paucitas ē eius sequit̄. Aut corrupte fiet & ma-
le: q̄ cū dolore & ardore: & tunc accidit stranguria ppriū q̄
est vrine retentio & strangulatio: ex quo sequit̄ dolor in pe-
ctinem iūatio & cito mors & frequenter. Si vero sit actus
nocitus in concano vesice qui est cōpressiū laterū eius
vndiq̄ vt expellatur vrina: & tunc accidit difficultas vrine
& sequit̄ vrine retentio. Sic itaq̄ determinatis nocumē-
tis que in actione vrinandi possunt cōtingi. Sic ergo debilitas re-
nū & vesice & t̄z defectio in actione vrinādi & cā īmedia-
ta eius aut est ppria & est aut ip̄mens in corpore ipsorū
membroꝝ & est aliqua egritudinū pdictarū de quibus
sufficienter est dictum. aut mala ipsorum cōplexio diuer-
sa vel equalis: de qua nūc dicendum: & est plurimū in re-
nibus calida: in vesica & in alijs frigida. Singulū. n. mem-
brorū fīm. S. operatur per qualitatē eius crīs: que ex-
quattuor est qualitatibus: q̄dī. i. s. cūta fuerit certe pro-
ut membra illū actio expedit. Lūz vero fuerit diserata &
in virtutis essentia & in subiecto ipsius que in actione pe-
netrabilis existit cuiuscumq̄ generis fuerit: maxime frigi-
da diuersa vel equalis. ex ea enim non tantum debilitas
vel diminutio accidit fīm diuersitatem eius in specie vel

De egritudinibus

in gradu quelibet alia prouenit in actione vrinandi lesio
et sequuntur synthomata supradicta. Nam siquidem in renibus fuerit complexio mala et frigida valde excedens attrahendi
et sequistrandi auferatur ipsorum actio: ex quo accedit vrine
retentio. non erit valde excedens: et tunc accedit debilitas
eius et minorabitur: et sequitur paucitas vrine. Aut erit ca-
lida valde excedens: et tunc superflue trahetur et accedit dyabetes: et sequitur corporis exiccatio. Aut erit sicca et eos ex-
tenuabit et debilitabit aut valde humida simplex vel cali-
ditati parum admixta que substantiaz reni mollificet et eo-
rum meatus dilatet et aperiat et accedit debilitas reni de-
terior quam sic. Si etiam sit in vesica et collo eius complexio ma-
la et discrata humida cum caliditate et frigiditate magisque
mollificant lacertum circumvolutum in eo: ut nullo modo
possit contrahere et collum eius constringere: et tunc accedit
innovularie vrine exitus et dissuria et lequitur multitudo
vrine et mictus in lecto. Si vero non sit valde excedens
ut parum mollificet et non constringit pecten: et tunc accedit
distillatio vrine et sequitur paucitas eius. Aut erit multus
humida cum paucaria caliditate que testiculum volorum vesice
rarificat et relaxat: debilitate in eis feram et pessimam gene-
rabit. Aut erit sicca cum caliditate ut vrinam acuat: et tunc
accedit ardor vrine: et sequitur resolutio et debilitas. Aut sic-
ca cum frigiditate: et tunc accedit straguria et sequitur dolor
in pectine et inflatio et mors quandoque. Si etiam sit in vesice
concauitate mala complexio et discrasia frigida et humida quod
probibeat constrictio ipsorum laterum vndiq; ut vrina non
queat exprimi: accedit difficultas vrine. Etiam si fuerit sic-
ca vel humida in collo eius que spasmet lacertum et teneat
circumtractum. Sicque expeditis egritudinibus variatis
est plus et minus: maior et minor accedit in predictis mem-
bris: debilitas ex qua diuersa possunt in actione vrinandi
prouenire nocumenta. Aut erit cades supra substanciali spi-
ritus: ut quod sit euacuans ipsum: ut est euacuatio multa hu-
orum et proprie sanguis ex eis: vel coitus multis: vel resolu-
tus ipsum ut mala complexio eius calida. Aut suffocatio ut ml-
ta repletio ex humoribus: lapide sanie vel vrina. aut extin-
guens ut narcoticorum approximatio. Aut cades supravir-
tutem ut multus labor reiteratus ipsorum membrorum et proprie-
tenu: ut in longa statione in pedibus et ambulatione multa
et equitatio subita sine obuetudine: et intermissione do-
lore et percussione: et in vesica multa vrine retentio: ardore
et dolore que est spiritu resolviendo debilitant virtutem: et ac-
cedit membris predictis debilitas plus et minus. ex quo
ex parte actione diminuitur vel aufertur in expulsione vrine. Et
quandoque causa debilitatis ipsorum est ex communitate ad su-
periora membra nobilia. scilicet cor et cerebrum: cuius enim
patientur predicta debilitantur membra ex quo noxium
est proueniet in actione ipsorum predicta et diuersa ut dictum
est accidentia in sequuntur. Et cause ipsorum egritudinum
signa et cure superius dicte sunt. Lausa vero male comple-
xionis ipsorum simplicis et commixte pure vel impure di-
uerse vel equalis que in debilitando est pessimam seu pluri-
ma duplex est interior et exterior et utraque ex dictis in la-
pide et vlcere et in mala complexione epatis est manifesta.
et signa eius etiam licet loco et proprietate actionis lese et ex-
cuntum quoquandam ab eis sint differentia. per te ergo
considera et appropria illa renibus prout oportet. Sicque
vero debilitatis ipsius. scilicet reni sunt vrine paucitas et
substantia et colore sicut lotura carnis et quandoque residet
cum vene sunt salue et quandoque remanet sicut mictus nec
residet cum non sunt salue. Et extenuatio reni licet non sit
manifesta debilitas: in stando et impotentia tollerandi ha-
nemur defectus in coitu debilitas visus et dolor capitum.
Sed vesice debilitatis signa sunt defectus in continendo
vel expellendo vrinam: grauitas in pectine et peritoneo.

ne et sensus acuitatis et ardoris: lenitas et asperitas in loco
et apud emissionem vrine maxime et vrina erit spissa et tur-
bida propter illud quod descendit cum ea quod non dige-
ritur nec conuertitur et non expellitur nisi adiuncta com-
pressione. et hec de istis signis. ¶ Lura male complexiois
talium membrorum si pura est simplex vel commixta et di-
uersa facile curat: licet difficilius cognoscatur: si vero eque-
lis et fixa difficilius curatur licet facilis cognoscatur que
admodum in aliis membris existens ut Galienus dixit. Et
eius sanatio est tres res. prima est remotio exterioris cau-
se. secunda alteratio. tercia ipsorum confortatio. Si vero
impura fuerit et cujus materia mixta eius sanatio est tres
res. prima est materie evacuatio. secunda alteratio discrasie
si remanserit impressa. tercia ipsorum confortatio. Quae
cuatio completur cujus flebotomus prenumeratis vel me-
dicinis solutiis: prout materia exigit: et sumptus et clisteri
catis et vomitibus et dyaoletis exterius approximatis et
poem modis: prout in cura oppillationis eorum dicitur. Al-
teratio vero complexus cum administratio diureticorum calorum et vel fri-
gidorum et exiccatum et humectatum: put discrasia experta
quia in cura oppillationis ex lapide vel huore et vlcere sunt nre-
rata. Confortatio vero complexus cum cibis et medicis et cibis facili-
bus digoibus boni nutrimenti et discrasie drys. Et a proprietate
coenientes sunt renes et alium: et proprie edorum et pororum. Et
vesica donule exicata: et carnes erit terreni salite cum
oxymelle: ficus huide et sicca: sed nocet eis ulceratis: et que-
carum albubarum: lac camelliarum: et ouium. Et ex portibus vini odo-
riserum paucis stipticitatibus puri vel mixti: put stomachum et di-
scrasia regit: et in buco valde mollificare et relaxare vnum
passum. Et ex medicinis simplicibus et commixtis iterius et
exteriori approximatis et poem modis. Et ex appropositis
simplicibus sunt grana sileos sumpta in quantitate duorum ali-
mulusech cum robore diebus cipez: bolu armenii: sed cum la-
cte ouino ooz ut sumat. Et ex eis sunt quod dicta sunt supra i cu-
ra lapidis. Et ex positis sunt trocisci: alchechegi: et oleum
de cherua rotatu de mastice: citonio: et calcanea. Et ex mudi-
ficatis eos sunt theodoricu mitridatu: anacardiu: fera-
aboali: et oleu de ambra ad frigido eorum ad mollificationem
eorum vera Galie. trifera de scoria ferri. et alie trifere.

¶ Capitulum nonum de diminutione seu paucitate vni-
ne ablatione et priuatione ipsius.

Inminutio vrine vel paucitas: seu priuatio eius ex
predictis sunt note: et in specie carum priuuntur sive diffe-
runt iquanto eorum quemadmodum et ipse. Est. n. e. et aut
ex parte cibi et poti: ut in materie. aut ex parte corporis: ut en-
ciatis: aut ex parte extrinsecus aduenientiis et cooperantibus
ex parte cibi. quod sicut in aliis corporis humiditates et exic-
cias. ut est panis mileaceus vel panicus: et furfuraceus sorbitio
ex orobio et lenticula: et fructus potici nati ex se corporis hu-
miditates exiccatas vel accidentales velut carnes salite vel ali-
cibi multum salis hisites: panis biscotus vel tepeozal: ut annu-
ni filii: talioz filii. Ex parte corporis aut toruus: aut membrorum
operatiu in vrinam. Ex parte corporis totius: quod sit raz: relo-
que humiditas corporis tenuis et fluens vel vena ad
ne deriuat. unde hyp. vrina multa nocte facta modicu se-
cessus significat: et ecouerso: vel quod sit multi vomit. qd era
dicto a superioribus et ab inferioribus retrahendo: ut Abo. di-
xit diminuere pot vrinam vel quod alia simile euonem manife-
stari patiat: ut fluxu sanguinis nari: et similia. Ex parte mem-
brorum operantibus in vrinam: aut per modum generationis: ve-
nit: unde remanet invenis cum sanguine: nec transire in vrinam
aut per modum tractiois et sequentriois ut reni debilita-
toz ut in predicti capitulo dictum est. Aut ex parte deferen-

tiū et colligētiū. ut vritidū vel vesice. qz sīt oppilati vel vel
terati et pforati: quare vrina lī plus trahat cū ad corp' va
cū tendit nō extra vadit. Ex parte aut̄ extrinsecus acci
derit pūta aeris. qz tps vel aeris cōstitutio fuerit siccā in
aquo vel borealis; q corporis hūditaes et superfluitates
exiccat lī per accēs. s. stringēdovētrē vrina puocet et mul
tiplicet: vt hypo. dixit: vel motus resoluendo exiccat. vt
inanitio famēs et abstinentia que exiccat per accidēs scđm
Bal. et vigilie q sunt vebemētis mot' silēs motui vt Abo.
dixit. Et euaporātes vt Bal. ait. et anime accidētia imode
rata que corpus exiccat vt Bal. i. tegni descriptis que oēs
si debiles sīt minorat vrina et ea paucā reddūt sīvero for
tes auferūt eaz et priuāt. Signa earū sūt talia nā sigdez
pcesserint a cibo et potu sūt manifesta ex coz assumptio
ne pmissa. si vo a cā in corpore toto: qz sit raz et resolubile
duob' declarabit signis potissime. s. signo raritatis qz est
pilositas corporis sicut hypo. docuit cū dixit: cutē rarā decla
rat pilus et signo resolutōis et ē duplex: vnu qz Bal. posuit
et est qz i mīla sumptiōe cū pūatiōe euacuatiōis sensibilis
et egōis paucitate corp' nō ipinguiaſ: sed remanet extreua
tū. Aliud est. qz i laborib' nō subsistit: sī cito defic̄. Si
vo qz sit fluxibile vel alias sensibiles euones habuerit pre
tessio illaz. et relige ipaz remanētes ondūt: sicut. H. dixit.
Signa debilitatis ei' in suo loco dicta perpēdes caceſiam
vel et asclitē. Sil' si ex renū debilitate signa obilitatis eo
rum i pcedēti caplo dicta videb'. Sil' quoqz si ex pte de
serētiū vritidū et vesice: vel et virge. qz oppilent ex signis
dictis oppilatōis: ex humore vel lapide cognoscere potes.
Et straguria: et spasm̄: ac et ex signis dictis in caplo solu
tionis vel vlcēz. si soluti fuerint vel vlcerati: quo ventris
iſlatio ex aquositate replete affirmat: et ardor vrine. Lu
ra dimiutois vrine et ablatois ei' sūt tres res. pīma est regi
minis pmutatio. scđa est cuonis retētio. tertia vrinalium
mēbroz rectificatio et pforatio. Permutatio regimis est
vt alteret et permuteſ scđm quātūz et quale de exiccatiō
qz eius erat causa ad hūctatiū in cibo et potu: et in alijs
reb' nō naturalibus: de quo et supra in cura meri et stō dixi
mus: et ipinguatiuum de quo deo dāte dicem' ifra. hoc
n. régime pīmā cām: qz materia erat absēdit: et tertia
extrinsecus subauferūt alteret et emēdat. Scđa est cuo
nis retētio occulte et manifeste: occulte et sensibilis reten
tio cōpletur cū cibis et potibus humores inspissantibus: et
cum medicinis condēsantibus poros: de quibus supra in
sincopis cura diximus. et hoc supra in cura doloris et flux'.
Si vo sensibilis fuerit et per fidoz cū retinētibus ipz de
gbus ibidē dixim'. Si vero lubricitas ventris fuerit et na
turalis: qz humiditas et mollicies in expulsione superflui
tatum nālūm consuetari cum stipticis cibis vel potibus
pmissis notis supra corrigat. Et cum fricatiōibus balneis
zalys diuertentibus ad epar et venas humiditates et tra
bentibus ad membra vrine: vt sūt diuretica. Si vo fuerit
lubricitas preter naturaz mediceſ: put de ea superius di
ctum est in cura fluxus ventris. Similiter et si multus vo
mitus adſit nec non et si fluxus sanguinis narium curetur
prout supra in pprijs diximus locis. Et de alijs euacu
ationibus similiſ quoqz intelligas. Tertia est mēbro
rum rectificatio et confortatio et epatis: prout supra in cu
ra debilitatis epatis est dictum vel renū. sicut in pcedē
ti capitulo habuisti: vel etiam vritidū: et vesice et cum diu
reticis vt ibidem est dictum: q omnia in fortitudine et de
bilitate diueraſ eligenda sunt. put diminutio vrine et eius
ablatio et eaz: causa variatur in quanto.

Capitulum decimum de diabere.

Jabetes fm Balie. est ppria passio renū raro con
tingens in qua pot' citius trahit qz opz ad eos. sic
cibus in appetitu canio et cito egredit̄ cū vrina. si

cū cibus et potus in lieteria cū egōne. Et cā eius ē supflui
tas. pīmo desideratiue. scđo ptentiu ipsoz defect' nīſi. n.
foret supfluitas desideratiue ipsoz: non sic velociter tra
bereſ nisi quoqz deficeret ptentiu ipsoz: nō sic cito egre
dereſ. Supfluitatis desideratiue ipsoz et attractiu vnu
tis cā est ipsoz calas vebemētis cū mā vel pura magis qz
sīt ultra debitū in cōtinua tractiōe et forti a venis emul
gentib' et de eis ad epar extenđit: et de epate ad stōm: et ad
oia mēbra. vnu hūditaſ ipsoz irrozanſ ea attrahit et exci
taſ. et segē ſitis vebemētis qz potu nō ſedat. qz in ea nō rema
net: qz ſitculoſa ab aligbus appellat̄. Defectio ptentiu
nō ſt in eis pncipalis pp cōplexiōis malitiā calide qz ē cā
supfluitatis attractiu qua nō ſcīt ptentiu: ſz friditatem
ppe et hūditatē ſed plurimū accidentalis fm. H. et ſz ſu
perfluitati attractiu. cū. n. supfluit coz attractiu viē pl's
trahit qz renes aliquādiū ptiere poſſint et ipa vesica: qz de
ſicie ptentiu ipsoz cito pfluſit inalteratus per vritides
ad vesicā: et inaleſcentē expulſia ei' egredit̄ cū vzia ſic in
lieteria cibus et pot' cū egōne. Et aliqui ſt pncipal' et eſen
tialis in ea vt dicit Abo. pp malitiāz cōplexiōis pure frigi
de vel ipre ab itra vel exteri' veniētis quā ſequit ſuper
fluitas attractiu ipsoz nō eentialiter pp ſrietatem ſplo
nis in cāndo. ſz accītāl' et ex pſt. cū. n. in renib' vrina nō
figit tracta nāliter renes ex ſāguie cū aquositate veniēt
nutrirī nō pīt: qz remanētes ianiti audi' trahūt: et ex tūc
magis ptentiu coz deficit et qzto plus deficit magis tra
hūt: ſcīt deuenire ad circuitiōe quēadmodū in lieteria
est videre. Lā vo ipſius callitatis renū duplex est. s. iterioz
et extētior vt in lapide est vcfū. et sil' frigiditatis cās per ſ
rūt cōprehēdas. Signū ſi qz ſit ex caliditate faciente
supfluere attractiu ſensus erit et iuentio calitatis in lūbis
et vrina multa et in pncipio. ſic lotura carnis recētis fm. H.
min' tñ ſicta et rubea qz ſi pcedat ex defectiōe discriatue
epis et pprie cū amplitudo meatū emulgētis venc ī ea v
uenta fuerit et ſanguis abūdātia in venis que qzto maiora
ſunt tanto plus ſanguis cū aquositate trāſibit ad renes.
Unde vrina ex defectiōe cōtentiu ſtutis pfluens pl's ru
bebit. pcedēt vo tēpore diminuto ſanguine ex venis et p
inde restrictis mēbroz meatib' et exiccatis vrina egredit̄
in qzitare ſeu colore potus: qz aqua ſubtilis et alba. ſi aq ſo
la bibat qz magis desiderat̄ ī ea: vel ſit ali' pot' v'l vini ſim
plis vel cocti vel aque cōmixte: vel et ſirupis. Et forte
erit alba et ſpīſa pp hūditatē mēbroz ultima extractiōe.
Vnde vrina reddīt ſic lac: et pnde mēbroz cōlumprio ſe
quitur et mora plurimū. Si vero ex frigiditate faciente de
fice cōtentiu ſause ſensus et iuentio frigoz erit in lū
bis et vrina erit in pncipio: nō multitudis magne: ſz cōſue
te de ide multiplicaſ et erit ſicut lotura carnis: min' tñ tim
era qz in pcedēt in qua fortitudine attractiu pcessit. in p
ceſſerit fieri ſubtractio ſubtiliſ et calidoz ciboz et potu et
diureticoz calidoz et taliu ſuueniētum. Exteri' vt labor
corporis et pprie renū ſtructure lumboz: balneatio in cali
da aqua acu vel potētia mora ī ſole: decubitus ſup renes
et ſonu ſfundus: et vntiōes calide et emplastrop et aliorū
taliū: qz renes habeant calefacere epar humores et mem
bra: et ancedētis ſiue fuerit hūoralis cū ſlomia: ſiue fuerit
ſanguis cuim clisteri farmacia appropriata leni. Si aut̄ hu
mor calidus ſit. i. vomitu qz in euacuando est potissimus:
quoniam euacuat deriuando ab eis ſiue ſit complexiona
lis: quia oppilatio ſit in eis cum aperitiu ſuperius notis:
nec nō et caſe cōiuncte que est renū diuersa calida. Al
teretur ergo. ſicut enim talis diuersa egritudo vltius

De egritudinibus

augmentata quā talis sequit̄ passio ut superī dictus est: et ea mediāte orta alia concomitantē sint homata ut sitis et sumptio corporis: de quoꝝ correccioꝝ ifra diceſ. Ingr. n. H. palaz est morbus esse cām oīuz accidentiū: accidentia tamē alia sequunt̄: sc̄daz. n. segunt̄ pm̄: et tertii secundū. Complebitur vero eius alteratio cum frigidis que non tñ illā alterēt: s̄z ēt ep̄is et mēbroꝝ ap̄lonē tēperat̄ et hūores adequēt: epar. n. et corporis mēbra si calida sint eoꝝ calitate vñq; ad renes extēla eoꝝ discrasia itēdū: hūores acutos ēt giganūt q̄ vrinā acutū: vt ip̄a trāſeūdo ad renes eoꝝ calitate iſlāmet. si ergo debet eē talia fra v̄hemēter: et ilia p̄p̄ q̄ nō puocēt: nec istis admixta: s̄z leniētā q̄ soluēdo nō puocēt: s̄z miorēt vrinā. qlia sūt. Ex oleribꝝ: lactuca: spinacia: atriplices. filia. et ex fructibus iūubē: seuenstē: pruna: crismilla: p̄fica: cucumeres citruli: et meloces: cucurbite: et p̄p̄ carnes ip̄a p̄ nō seia. q̄ aquositatē vrinā mlti plicant. et fruct̄ more mature: et granata acetosa: et muça: et ex ags aq̄ v̄hemētis frigoris: et aq̄ cucurbite: et aq̄ ordei: cuꝝ decoctiōe iūubazz: et lac acetosuz a quo extractū ē burirū: et meliē ex eo qđ ē spissius et grossius: et ouū: et aq̄ lactis bouini subtracto butiro. Et ex medicinis simplicibꝝ ē ad hāc itētione mucilago p̄sili: et succ̄ rosaz et maloz. Et ex appropatis iꝝ phibēdo vrinā ē merdasengi bibitu: et scoriferri ē optima vel plectū i aq̄ eris. qđ miorat: et alia q̄ i cura mltitudinis eī dicent. Et exterī approximadū ē sedere i semirupio aq̄ fra pleno: et renes: et epar yngere: epitima re templare ex ffris dictis: et succis: et eoꝝ oleis: et p̄p̄ d̄ olo alchechēgi: et scorpioibꝝ de cucurbita: d̄ icie melonis si dilatatio ductiū nō existat in ea donec eoꝝ calitas extiguat̄ et sitis. Et ex medicis apositis sūt trocisci d̄ caphora: d̄ spodio: d̄ balaustia cuꝝ aqua cucurbite: v̄l mucilagine p̄sili: v̄l dragariyl̄ citruli: prunoꝝ et seuenstē: vt leniā nō cōstipat̄. pl̄mū. n. cuꝝ st̄ipatiōe vētris sūt tales. Et exterī approximadā sūt ea i gb̄: cuꝝ ifrigidatiōe ē st̄ipicitas q̄ ductiū dilatatione et templatione coagulat̄: et retētiū renū ḵortēt̄: sic emplatiū d̄ hypogistidos: d̄ capolis vitis: v̄ga pa. et balaustie: se. papaueris albi: lacucaz: scarioz: porzulacaruz: et spodio ribes cuꝝ aqua agreste vel myrtle: et similiū. Et sic certuñ fz. H. et oleū de citonyz: d̄ carur: de balaustis: et filia. H̄z si ex friditate renū ḵrigat passio tal: q̄ p̄ rāto nō euāt̄ a siti et mēbroꝝ s̄uptiōe: s̄z sit mior passio quēadimōz passio mior ē: cura eī i eisdē reb̄: p̄sistet: et p̄lebis cuꝝ p̄dictis ecōtrario sup̄ris: et q̄ renes et totū corp̄ calefacere habeat nō ifridare. Et ex calefacientibꝝ: zuemētibꝝ illi ē fricatio extremitati et totī corporis cuꝝ rubrificatiōbꝝ mot̄ vētosatio et balneuz: et sumptio antidotici cali. q̄ grosse lbe sit vt n̄ cito penetrat̄ s̄c̄ syrup̄: et alia ligda: q̄le ē dyacalamētū: dyatrimonīa atiq̄ et mitridatu: et via grossa v̄l st̄iptica: vt calabreſia. Sicq; ergo cāis ablat: et abscessis carebit passio tal: s. velox exit̄ pot̄. Sc̄da res ē v̄rie diutio et retardatio: et ex his q̄ marie retinet̄ ipaz ac retardat̄ ab exitu et miuit vrinā ē v̄t nō tñ post ipa trahētia deriuaria ministrenē: qlia sunt q̄ p̄missa fuerūt: sed ēt q̄ cū retentōe et deriuatōe ena cuanti ipam vt est vomit̄ p̄dictus et sudoris puocatio cuꝝ ffris appropatis in cā cala: vt aq̄ ordei et melonis. Indiget vñctōe curis corporis et p̄p̄ spine cuꝝ tēperatis vt oleo ca momillino qnetino vel vino albo cuꝝ aqua cala. Et in fra cuꝝ calidis vt est pot̄ calide aq̄ et p̄p̄ ap̄i anisi calamenti vel piretri et vñctōe corporis curis: et p̄p̄ spine cuꝝ asaro et oleo d̄ spica v̄l ciclaie cuꝝ melle. Tertia res est regimē: et est zernatio corporis in aere fro st̄iptico cuꝝ gete et sōno tēperato et cibis frigidis et grossis pl̄mis difficultis iflāma. tionis pueris in colera et adiustione: giganibꝝ hūores grossos et spissos quales sunt sorbitōes de chīst ordei de cā darusio seu cōdro cuꝝ lacte acre vel lentiū vel carnis bouue et pedes ipsoꝝ et pisces recētes magni cuꝝ aceto: q̄m sitis

mitigat ventrē soluit: et sic vrinā minuit: et lac ouū coctus cuꝝ aqua dōec cōsumat̄: et aliqua alia q̄ supra in dolore st̄oi diximus: qbus p̄mittēda sunt leniētia ne grossicie sua st̄i pent: vt pruna p̄fica et p̄p̄ dactili p̄gues et passile q̄ leni endo vrinā minorat̄ et post ponēda sunt st̄iptica seu pontica q̄ cōprimēdo leniant ut fruct̄ st̄iptici sic pira: ribes et cītonia nō p̄mittēda: ne cōstipādo: puocet vrinaz et misceda sunt vñctōsa lubricū faciētia: vt p̄guedies galline et porci capre et hui: et cū potibꝝ vini acerbi cuꝝ multa fr̄e aq̄ per mixtione si aquā solā nō tolleret: vel aliē ex robub. st̄ipti clisteribus leniētibꝝ feces: quas hñt pl̄mū constipatas et cū letitia aie et p̄missione salutis cuꝝ auxilio sp̄u oipotētis di: q̄ solus sanat laguores. Quarta res ē accidētū seqnū tūm passionē talem correccioꝝ et sitis et mēbroꝝ cōsumptio q̄ multū et velocē vrine exitū hui: passionis sequunt̄. Ob uiandū ergo est p̄mo siti cuꝝ potu cōsueto maiori pp̄ illud qđ ex mēbroꝝ hūitatibꝝ: sumit̄ calitate et siccitate tra bente et in cā cala ex aliqua p̄dictaz aquarū et p̄p̄ frigida pura quā desiderat̄ q̄ transire morat̄ vt hyp. dixit. vel permixta cuꝝ aceto qđ radēdo itestina nām soluit: et cū aliquo ex rob st̄ipticis qđ ipam retinet ne cito trāſeat ad vrinā. Obuiandū ēt est ulceratiō ipoꝝ mēbroꝝ. s. renū epatis st̄oi: et reliquoꝝ. Et in cā frigida cuꝝ potibus vini p̄i grossi et alius calefacientibus mēbra p̄dicta q̄ sunt nota. Mēbroꝝ aut̄ cōsumptiō obuiamus: deide cuꝝ cibis laudabilis nutrimenti et facilis digōnis et potibꝝ vini imbec̄ lymphati p̄petēter cuꝝ oī regimē resūmptiō. s̄c. H. docet. Et ex his q̄ sunt laudabilia et experta cōferētia tali passio ni. et alius st̄antibus accidentibꝝ ēt vt sumat patiēs ex aq̄ frigida in ea q̄ ex caliditate est et in ea q̄ ex frigiditate ē v̄num multū et post horā euomat̄: et ex quo extinxit mēbroꝝ retrahat̄ ad st̄om̄ et educat vomitiū trāſeat in vrinā: aggregat. n. in se v̄tute digerendi et eua cuādi cām calam. si qua sit et cāis extrīsecis resistēdi alterando discrasia renū epis et mēbroꝝ et cōtēperandi hūmorē nec nō mitigādi sitim minuēdi vrine multitudinez: et p̄bibēd̄ ēt dissolone mēbroꝝ. Aboa. p̄cipit trociscos ad dyabeten ex caliditate cuꝝ dilatatōe meatiū renū v̄ne emulgētis. B. spody terre sigillate canceroz: fluminalius cōbustoꝝ. an. p̄tez. i. lactis: parit̄ tertia se. papaueris. et se. lactuce. ana. partē. i. s. et aggredēt̄ oīa cuꝝ mucillagine p̄sili et formēt̄ trocisci. et dosis eoꝝ sit. sicut videt̄ tibi. Lerotum ex iuentōe nr̄a: quo vnguit̄ renes et epar eī q̄ dyabeticā passionē patiēt̄ a caliditate. Be. vtriusq; londa li spody. ana. 3. q̄. seminū frigidoz. an. 5. i. camphore. 3. i. lacris mulieris lactatris puellā. 3. q̄. succi semperiuue succi ſolatri. an. 3. i. aceti. 3. i. olei de cucurbita et olei rosati: qđ ſuf̄ ficit vngant̄ ex eo p̄dicta mēbra cuꝝ inouatione ſepifima: et q̄icq; ſit per modū empli cuꝝ eoꝝ ſuba. Et q̄icq; p̄ modū lacertos et oīa itermedios vñq; ad renes. et ſic cīt finis buiū capituli.

Capitulum. xi. de fetore vrine.

Etor v̄rine est mala qualitas ip̄i mutata in sensu odoratus: et est vt odor eius sit debito horribilis et que nō est ad ip̄iūendum fm. Hali. ſicut alia duo ſynthomatuz genera vt curā conuertat ad se et mediū cum cogat defiſſere a cura diſponis et cāe ſue ſicut illa tāq̄ illam p̄cipiat ſanationem habens: et ſans ſimul cum facilitate diſpoſitionis. Sed est potius ad ſignificādū ſignū exiſtens diſpoſitionis vel cause quā op̄oz curare eo mōdo ſicut Abo. dixit cum inquit. Eumq; aut̄ vrina odorem h̄z feridū: et maturatio in ea fuerit erit ip̄i ſā ſcabies aut̄ ulcera in iſtris v̄rine que ſuis cognoscunt̄ ſignis. f. dolore percepto in eis: vt in affo. docuit hyp. q̄ ſi maturatio in ea

non fuerit: possibile est q; sit ex hoc & possibile est q; sit ex putrefactione in superioribus membris cum hic in febribus fuerit acutis & in membris vrina non fuerit signum malum. Cum vrina ferida odoris in sanis pseuerat significat febres q; ex putrefacto accidentur aut minorationes putrefactio q; in ipsis est reteta: & hoc quod demrabit si illico alluviatione fuerit. Ex quibus colligit ei⁹ cā & signum. Et n. cā a qua procedit duplex: aut interior corpora aut exterior i corposa. Interior est humor corruptus aut putrefactus aut in vena: ut accidit in febribus febre putrida aut in membris corruptis corruptio se feret: aut q; sit ex toto genere ppter nāz ut in cadaveribus mortuorum: aut nō toto: sed primū: ut in apati bus & vleceribus: qd est plurimum in hoīe viventibus. & hoc aut in superioribus membris vel spūalib; vel in vleceribus pectoris & pulmonis aut nutritius ut epis vleceribus aut in inferioribus ut in ipsis vrina membris. Exterior & in corporeta est cibus & sparagus q; sumptus & comes facit fetere vrinā. & silia ut attionalia. Et signa cā ex predictis sunt manifesta. Et interior est maioris fetoris. Et cura ei⁹ est due res. Prima ē ablatione cā exterioris: & abscissio interioris q; ex predictis supra & dicēdis in cura febriū putridarū est manifesta. Secunda est aromaticorum administratio q; ex diureticis sic est spica galana: galia muscata cinamomū & cōsimilia scitur.

C. xii. de dissūria & inolūtario exitu vrine & distillatōe. Dissūria & distillatio vrina est fluxus seu inolūtarii exitus vrine cū ipotētia vtinēdi. & in hoc aueniūt in gnes: s; dñt in cura. & tēt mō. In cura quod dñt nō ē eius spē: sed in q̄to: vtricq; n. immediata cā ē de facto cōtētū virtutis in vesica q; in dissūria maior est q; in distillatione vrina. In dissūria. n. vt dictū est: ē ablatione cōtentiuie. S; diminutio ei⁹ in distillatōe: l; q̄q possit ei⁹ cā ē debilitas expulsione: ut in sequenti caplo patebit: s; illud ē in prie. & ex p̄tēti ex debilitate. n. expulsione puenit difficultas vrinādī quā segē distillatio: vt. s. codē caplo diceat. S; ex debilitate cōtentiuie vtricq; distillatio p̄prie & imediate pcedit: ut supra caplo ḡnali dñm est. & sic ipse nō dñt in spē cā: sed in cōtitute mō. In mō vō dñt nā fluxus vrine ē dissūria est multus & subit. In distillatōe aut est paulatinus & paucus ad distillatōis aq; modū. Et q; in cā aueniūt: & spē aueniūt in signis & cura in q̄b; dñt solū in q̄to: pinde sūl de eis vñi caplin faciem. Et cā mediata q; cōtentiuia deficit in vesica est aut interior corpora aut exterior incorporeta. Interior & corporeta aut est in membro vtinēdi qd ē colūm vesice aut in vtentio cū lacerto ei⁹: aut q; lesio sit ē eo: q; deficit cōtentiuia ipi⁹: & tūc aut lesio in collo & ei⁹ lacerto est p̄ncipalis in se: q; sit mollificās ex humore currēte ad ipm vel ei⁹ cōpressus neru⁹. sic in dislocatione spōdiliū vtinēgit aut p̄p cōtitute ad p̄ncipiū. s. cerebz vel nuccā apata v̄l peccata & soluta aut vicina membra aut. s. concavū ipi⁹: vt q; sunt in vcau ei⁹ vlera: tūc. n. adueniēt vria ad ipaz sensit ardore & stringit. & sic vrina exp̄mis & mollificato lacerato colli p̄p obedientiā motu: & organū ad sensibilez ex tra inolūtarie fluit. Si ex vlecerib; cōcani ḡnat dissūria seu distillatio quēadmodū ex vlecerib; colli straguria pro crea: vt ifra patebit sequēti caplo cū ad matricē cū repleta est fetu magno: q̄si cōprimit vesicā vt expella vrina ppter volūtate & faciat deficere cōtentiuā: sic in pgnatib; se p̄cōtingit & vidim multas coqrentes. Aut ad itestia repleta fecib; aut ad ipsa apata pectinez & anū & alia membra adiacentia ipi⁹: & ea silī mō cōprimētes. S; recte cōtentii ē ipso membro. s. vesica ut vrina recte aut cōtitatis: & multitudis eius. sic vtingebat i dyabate in q; defectio vtentiuie vesice nō erat ex se: s; ex multitudine vrina p̄p fortitudinem attractiu renū: aut erit cōlitatis & acuitatis ipi⁹ molestias expulsina. sic. n. multa grauedo fac̄ p̄ncipalē deficere cōtentiuā. vñ ex p̄tēti supfluit expulsina. sic acuta molestia

do expulsinā īcit: ut ex p̄tēti faciat deficere cōtentiuā cēdente sibi: vt supra in itestis: & s; dñm est. Lā vero exterior est vt frigida: maxie & hūditas exteri⁹ vtingēs membris vrina ut aer frigidus & balneario ifrigida a q̄ casus & percussio & silia: qd cē si fortes sint dissūria generabūt. si debiles distillationē vrina. Quaz signa ex predictis sunt nota: & tēt signa cārum itētōz q; est alicui⁹ eas p̄cessio vel inuentio cu alia p̄tuatiō exteriores vero sūt manifesta. Cura ei⁹ sūt due res. Prima est abscissio cā exterioris: & ablato exterioris si adsit. Secunda est membris fortatio. Lāc exterioris debilitatē ē vtentia iprīmetis p̄plet abscissionem medicaia vnicuiq; cā p̄ueniēta: vt. s. sigdē cā sit mollificatione neru⁹ & lacerti: & p̄pblebūt illā medicie sup̄bīte. Si vō ex cōitate dislocatione spōdiliū cōplet ipaz reducō si polis sit. Si ex cōitate ad p̄ncipiū curatio cause erit ablato: sūl si ex vicinoz: puta dispōne: qm illaz rectificaō cāē erit abscissio: q̄ oia ex dictis vōdōs sūt manifesta. Si quoq; ex multitudine vrie sit cū medicis dyabetis p̄lebit cura ipi⁹. si ēt ē acuitate p̄sistat vrie medicie ardoris erit explectiū. Et ex p̄pys ē mucilago p̄silij cū caphora sumpta vtinē fū Joāne serapionē. Ablationē vō cāē exterioris p̄plet si adsit ipaz mutatio. In dñi aut op̄z vt pcedat curationē exterioris abscissiō: tāq; illū sine quo n̄ valz illū abscissio fieri. eo q; ei⁹ cā existit efficiēs & seruās. Et si qdē remāserit ipso: q; mala p̄plo cū rini: & ex calis vntionib; tūriaca curet: v̄l q; fuerit casus aut percussio medicias causas & percussiōs p̄cedere o: & q̄b; ifra ticef: deide ad membris correctionē duenire. Lōfortationē vō p̄plet mīstratio mediciaz hūtū fortare nervos mollificatos: & p̄pfe inferiorē p̄tū & vesice a p̄petate retinere vrinā. & sūt q; dñcē sūt ē cura paralisis simplices & p̄posite. Et ex simplicib; appropaties vesice & collo ei⁹ hoc casu sūt cales: sicce: stiptice: & plūmū ex eo q; plūmū ex cā frida & hūida tal' mollificatio lacerti ē p̄uenit: & sūt cip̄ez sandaracca: & tb; masculuz: & cortex ei⁹: myrra: storax: siccā: p̄retz: & enula siccā: alcāna: mahāel: talbasce: se: vritice: assaz: māc: anacard: nux: mus: ciminū: origanū: cinamomū: pōtīl: galle cip̄issi: stica: aracorū: & silia assata ne: p̄uocet: s; stipticādo fortēt & retinēt fortādo. Sūt aut cū melle cōfecta cocta & sup̄ta: v̄l cū melle emblico: v̄l meū licrato bibita: qd̄ fit ex vino p̄tico factū. Et ex p̄positis ē tūriaca & mitridatum cōfectio anacardi: trifera maior: & trifera minor fortata cū ana cardo: velsageneamixta aliquibus stipificantibus & ponticis: vt granis myrti: & copulis glandium: balaustis: & similibus. Et experte sunt pillule de albasce: p̄etro: & dyacimimum quando eius semina valde terruntur simptū & inunctum est iuuiatuum frigori membrorum vrinālium: & retinēt inolūtariū exitū. Et cu distillatio ex ē p̄tēti & defectu expulsione p̄cedit ministrāda sūt p̄uocatia cū fortatione & pauca stipticitate: q̄lia sūt que infar dicent. Et exterioris inungēdis in hoc casu est oleu de alcānā de mastice: de thure & de cherua: & silia olea vt costinū nardinū: rutaceū: de stichados: de reubarbaro disrup̄t. si ē eis musco: castoreo: v̄l euorbiō: & olz & beē ē fortasse valō bonū. In ea vō q; ex hūditate cum caliditate ē: l; raro cōueniētē medicine in fortando sūt stiptice & frigide simplices & cōposite. Simplices vō vt coriandrū siccū rosa & fructus stipites eius semē portulace p̄prie grana mirabolanoz coralli camphora bolum ar. sūt aut sumpta cū que caro: vel bibita cū aqua granatoz: sumac citoniorum & alioz fructuum ponticoz mixto aliquo diureticō calido. Et p̄posita sūt que ex his que cōponūt & infra dicent. Et ex vngētis exteri⁹ ē oleu ros: & p̄pfe onfacinū mītrinū & balaustis: & silia. Medicie appropatē ē restrigēdo & retinēdo vrina sūt carur aq̄ aluminose: & aq̄ fride oēs merdagni si bibat: v̄l p̄yiat ī aq̄ q̄ bibit retinet vrinā. Fungi

De egritudinibus

faciūt possidere difficultatē vrie. Usus comestiois carnium
erici fac̄ vryria cū difficultate egrediat̄. Et q̄r assueti-
tur enula: nō idigebit vt mingat oī hora. Lortex scerbi bi-
bita & stringit vrinā & scoria ferricē vltima i retinēdo. Mu-
nia mixta cū farina: & supposita vel dissoluta i sambucino
& distillata i virgī & fert p incitati tollerātie vrie luru ar-
bibitū i ouo retinet vrinā. Et oīa pōrica de se sūt coīa diu-
reticis cū sanguinē & grossent sicut lētes. & lz p accīs ptra-
riū opant̄. q̄r puocat̄ restrigēdo. illō tñ p eoꝝ post positio-
nē cibo: vñ pmissionē alteri lenitū tollit̄ vt supra i dyabe-
te ē dcm̄. Ingt pnc̄ps Abo. ois q̄ dīc̄ i tollerātie vrie in-
uat a medicis dīsideriū coeūdi puocantib̄ q̄ dicent̄ ifra.

Löfctio medicamini expti s^e Abo. i ffa. B. mirob. ke
bu. torrefactori multuz sandarache: mirre: olibanus: cipi:
an. pres. iij. gariof. pt^e. s. enule aduste: granoru macalebz.
an. ptes. ij. Löfciat cu melle emblico^r: t res: ruet: t bibat
dof. s. ij. **A**lid ad frida. B. castorei: myrra albasce: copu
laz: gladiu: piretri: an. ptes eäles. Löficiani cū aq myrte
hüide: t sit dosis. s. i. **L**öfctio medicamis ad calaz. B.
coriadri succi. rosaz ru. an. s. ij. spodu. s. x. seis lactuce: por
tulace: an. s. xv. boli armeni. s. v. caphoz. s. s. gümi pod^r. s.
ij. cöficiant cu aq granati acetosi. **A**lid. B. charabe: bo
li ar. mirabolano^r nigrop. medul gladiu: t letiu exhorti
cataz. an. s. ii. coriadri torrefacti^r aceto positi. s. i. dof. s. i.
z oia post ministracione lenifificanti^r aliqui^r ministren.

CAlio Jo.serapiōis p̄feres iuuamētū manifestū. **B.** gra
noz myrti:glādiū:corticū:thuris.cimine:carmem: et cipi:
an.p̄tes ēlēs terant̄ et sit doſ. 3.iu. cū vio antīquo. **C**Alio
B. extremitatū miri siccis:alumis folior̄ alcāne:thuris:
mirre balauſtie:glādiū:an.p̄tes.i. Coqnt̄ i vio: et det ex eo
3.i.māe: et ī iuuamētū valde ad ſaguinē q̄ currit ex reib̄ et
vesica.Dixit ymaing q̄ n̄ p̄nt̄ atiere vrinā vtāt̄ mēta orula
na.qm̄ ſforat̄ plus oib̄ herbis: et p̄pe ſtōz et castoreū ma
gis ceteris carnib̄ et mastix ceteris gūmis: et galāga oib̄
arōatib̄: et Abo.trocise p̄feres ad diſtillatiōez et diaridaž
vrie. **B.**castorei.3.u.fasuci rute:fe. iusqui.m̄ albi. an.3.u.
granoz granator̄:grēha.xl.terant̄ et fiat trocisci et sit doſ.
3.i.cū 3.i.de granis cucumeris mudi: et cū albumie oui.
CCap.viu.de stranguria et difficultate vrine.

Cap. xii. de straguria et difficultate vrine.

Tranguria et difficultas vrine in genere simul co-
ueniunt. vtraque enim est vrine retentio cum incōside-
rate potentia expellendi. ecōtra dissūria quae est vrine
egressio cum in potētia retinendi; et tunc cōiter ab antiquis vna p
alia sumit id rūter: dīnt vno in q̄sto. et spē cā: et loco dīnt in
q̄sto et spē est n. i strāguria vrie retētio maior q̄ in difficultate:
qd est: qz i strāguria vrine retētio p̄supponit v̄tutis po-
tentia ex̄tūne ex̄tūs in collo qua arguit supfluitatis re-
tētiois aq̄ p̄cedit cum pōne oppilatōis cāe. In difficultate
vō vrine retētio p̄supponit v̄tutis expulsiōne defectū i ve-
sica et lacertis coadiuviātib⁹ vētris q̄ aceret dura expulsiō
et difficilis cum pugnōe ois cāe ipediētis ex̄tūs in collo ei⁹: et
via q̄ statiz dicet. In spē vero differunt p̄pē et centialiter
strāguria. n. esto ois et absoluta ipotētia expellendi vrinā. dif-
ficultas vō est in potētia facilis expulsiōis vrie: seu potē-
tia debilis dura et cum conāmē ad modū distillatōis vrie: q̄
sic pueniebat ut supra ex debili retētione: ita ēt accidere
possit ex debili expulsiōe iter q̄ distiguit volūtas in emis-
sione. Et tū accidit ex debili expulsiōe et abstinentia ei⁹: tū
ex debili retētōe. In cā vō dīnt et loco: nā strāgurie pue-
nit ex peccato et supfluitate cōtentine pp lesionē ex̄tūe in
collo vesice et eius lacerto: vel v̄l qz sit spasmus? ex hūore
currēte vel frigore: v̄l pp cōitātē ad supiora vi i carabito
vel apāte nuce: vel in via ei⁹: qz sit oppilata attenuatorie et
calitate et siccitate: vt in febrib⁹ adurētib⁹ vel i fritate et
algoratis ex aere et aq̄: vel medicis vel exp̄ssiōe vicinorū
tumescētiū: qz replete p̄ yelapatoz: vt mīcīs: recti ite-

stini; pectinis; pitoneonis testiculorum; vel ani. Etiam quod patitur tenacissimae ragadas vel emorofidas dolorosat vel car nose vel coartatorie; quod est plimum ex huore grosso et viscoso sanguine gelato; sanie grossa vel lapide vel petrositare totum; repugnante. Difficultas autem est ex debilitate et pecten expulsius pro lesionem existere in collo vesice vel propriam; quod alteratum et alligatum plumbum vel ulceratum aut apatum; vel propter coitatem ad principium. sed epar lesuz vel lacertis ventris coadunatur; utrilibet ipsum in expulsione et magis cum virie est pauca ut. Sed dixit patientibus vel in se; quod sint obilitati aliquod predictarum causae; aut mollificati in se propter coitatem ad superiora ut cerebri in stupore vel liturgia et nucia apata vel compressa et dissolone spiritus diliuti. Unde lacerti illi mollificati existant. Et quodcumque ambo que sunt in loco; ut enim in via et via eius; vel in virtutibus est oppido aliquo trium modorum. Et fit difficultas est non propter causam existentes in membro trahi vel loco; sed est propter causam existentes in locato ut viria; quod fuerit paucia a compressione deficiat ut expulsius; aut quod multa supra quam non valent; quod diu collecta et retenta existit ex duricie sensus propter sonum sopiente virtute in nocte vel occupatione in die distracta est ipsam vel verecundiam spescit; et revolvi ei diu remanentes extensi debilitant et actionem necessaria expulsio. Sic. Sed dixit. Aut quod surerit acuta facies dolorum cum transitus per virtutes et proprieates collum vesica et via maxie; si non fuerint ulcerata; cum non sentiant ardorem refutat vesica a compressione et strigat lacertum collum; et est lacerti ventris propter dolorum cessant a strictione; quod retinet virie et difficultas fit ex parte virie. Et cum stridet patiens et in se strigatur mitigat virinam et cessat dolor et ardor. Et causa est exterior in quam ambo conuenient est sic percussio; causus aeris expedita; et virtus septentrionalis. sed non valde fortis sit per se ergo retinet et virinam stringendo membra; unde in trepuocat virinam et sic per accensum illud facit et balneatio in fratre aqua. Ex quo signa distinctia ipsorum sunt manifesta. Cum non retentio virine propter straguria sit; et causa eius retentio et multiplicatio virie in vesica maior erit; et sic tuor maior appensus in pecten et causa eius potentia expellendi effectu quoque expedit pecten et patientis expedit. Cum vero propter difficultatem et causa ipsius ecce contra et signa strigat retentio virie in straguria seu difficultate coiter sumptus ex oppilone in collo vel multitudine virie propter duricie sensus est. Sed difficultas cognitio eius. Logoscit tamen ex predictis causis et eis. sed per compressionem pectinis si retentio fuerit et multitudine propter duricie sensus viria emitur. si vero propter oppilonem nequaquam; sed alibi ipse potest et maxie si sit dura. Et est signa causa per signum retentio virine cum potentia expellendi puenit ex causa stragurie; utputa ex causa in lacerto collum vesice; ut quod fuerit spasmat. et ex spasmo attenuatoria in eo puenit oppilatio. Signa distinctiva iter taliter oppilonem et alias opila tios spes sunt; nam in attenuatoria est processio et iuentio cause cuiuslibet; et iuentio iuuenientibus cum medicis iuuenientibus virie cuique illarum quod dicuntur. In coartatore est filtrus; sed dicitur in gratia plumbum grauedo non iuuenit per rone oppilatis causae. dicitur est spes; sed attenuatoria quod subito; et quod paulatim. Et filtrum in exercitib; quod est; quod in coartatore cum viria egreditur aliqd mixtum; quod huic grossius vel aliqd saguis; vel aliqd saniei; vel ardentia carnosa; nisi ex parte fuerit; nam tunc viria quod egreditur aliqd ab alijs distinguuntur; quod est egreditur virulentum est in coartatore; et postmodum fit saniosum; et dolor est hementior; vel propter a iuuenientibus a medicis in carnosa est infortas non curat. et quod est processio causae vel iuentio; ut cum ex parte cicatrice fuerit; et quod est processus et iuentio; non est; ut cum ex parte viruca fuerit. Sed vero dicitur quod iter tales spes opilonis et tanta causa est immissio argallie distinguitur; nam immissio eius iuuenit resistentiam in carnosa

De egritudinibus

vit mingat. Et si minxerit sanguinem plurimum retinebis cuius trociscis de charabe et de terra sigillata. Provocatio vrie quae est accentu oritur ex quo cae processit ablatio oppilatis fit facilis. et sequitur statim: si sola cae retentio oppillo sit in collo. Lessante. n. caute oppilate cessat oppillo ois cu fies et feci in oppilone taliter sint conexa: quod cessante fierte cessat et factum: ut supra in aptate dicitur est. et cessante oppilone statim tale accidens cessat: cu ex ea depedeat velut umbra: et maxie cuius remaneat vesice potetia in copressione. Et si cae retentio sit debilitas in vesica cae abscessa provocatio non statim fieri: nisi vesice fortatio subsecetur. Lessante. n. cae defectio adhuc debilitas remanet fortatio idem ut provocetur vrie. Sic quoque provocatio cui fortatio potest abscedentia: cum sunt admissimur. Sicut si in cae retentio utraq; cae currat: cessante. n. altera retentio remanet. Et quicquid vrina per sui multitudine in retentio minando piculum doloris grauedis et crepatio psternitatis virtute abscessus eo quod det spasmum ad cae ablutionem adhuc eo manente cuiuscumque genere fuerit provocatio idem. Sicque in oī cae retentio vrie est necessaria provocatio: sicut autem manente cae retentio non certe nec penitus: sed adulatio. et ad prius cu his quā nās alluciēdo provocat ad expulsione. nem vrie. ut est itromissio pediculi. vel fesculū in capite virge vel orificio vulue. et ex illis ē immisio nascalis iano domini sae tabarce: quoniam soluedo ventre provocabit vrinā ad emissio nem vrine. Et est linitio allei vel cepe vel alterius rei acute super virgā pectinē et pterocomenō: quoniam trahēdo calorē et naturā ad locū et dissoluēdo et resoluēdo oppilonis cām puerū vrinā. Et ex illis ē mīstratio diureticorum mollificantium: ut supra hoc dicim est cu lenificatione fuerit cae oppilas: et vis fuerit genere et membrorum constrictū et coartatum in ea mollificatum et relaxatum et mitigatum dolor: quoniam in modū adulatio uiscedēt vrie egrediēti cu pessimum vritis potētie viciaria in expulsione. talia sūt aut supra dcā. Sunt et alia leuez virtutem huius ne sua fortitudine faciat distendere mām plūmā: quod magis debilitet et oppilet. Et ex reb; magis auxiliis: eis est lac calefactū cu non est febris et pœz administratiōis modū. Et ex illis est iussio argalie simpliū imisse: vel cuz predictis mollificantib; et lenientib; medicis pœz in rectis: vel alijs cae cuiuslibet appropatis: quod dcā sūt caplō oppilonis et lapidis: quoniam cōprimit membra et cām dissoluat seu repellat provocat vrinā: et hoc in mare. in muliere vero vice ipsiū supponatur cu radice dauci: unipi vel narcisci cu oleo sabucino vel laurēon inuncta postquam sederit in aqua decoctiois rafani cicerū nigro; foliorū dauci silvestris. Lanēdū autem argallie immisso iferat dolorē vel nocumētū vel ex sua ineptitudine vel ex malo immissois modo quod q̄liter debeat esse et quod immittēda sit: docet p̄ncip̄s Abo. in difficultate vrie capi. Si quoque in cae debilitas expulsione vesice adsistat cae ablata ipsiū vel in manete sūt vrie provocatio cu diureticis siccis et moderate lipticis quod provocādo fortēt et non retineat quod lia sūnt quod supra dcā sūnt in cura lapidis et oppilonis: et ifravident vel saltēcu cōpressione pectinis cu manu. ducta a superiorib; ad inferiora trahēdo corpore stāte vel situato recte. talis. n. cōpressio vicaria et pportionabilē existit nālīe sive compressione in pducēdo vrinā vt. h. ait. Et ex provocatiōibus exprimit in oppilone ex huoribus grossis. et oleū dante vel de illo et decoctiois fabulaz scarabeonū cūnicū vel cataridis pectini applicatū. Et ex illis est si sumatur folia edere vel succo eo quod cu vio vel aqua decoctiois acrimonia vel abrotani. Et ex exterius applicatis sunt folia sambuci paritarie et petrosilini et dauci decocta in aqua et cataplasmata pectini. Et ex expertis est: quod circūstas posuit. et est ut terant folia paritarie et bulliat in oleo antiquo vel camomillio in fraxorio et cataplasmēt pectini. Et ex illis ē vt sumat matassa vna filati crudi et bulliat cu cinere et cala sufficiēt pectini applicet. Et aqua tribulorum marinorum distilla-

ta est expta. Et aqua ciceris nigro; ex oppilone ex huoribus vel lapide. Et oēs medicie quod ad lapidē sūtuenientes et portantes valēt in hoc casu. Lōfectio electruary et retētōne vrine et ex oppilone viaz vrine ex huoribus grossis vel lapide. B. ani. feni. semis apud vritice saxifragie. ana. 3. u. se. sparagi. brussi. milii solis. petrosilini macis. se. genestre. se. lini. spinacis meusu. assari. ari. 3. i. ligri. 3. i. se. coiūz mūda. tor. 3. i. puluere capil. ve. 3. i. terant et cribellent: et fieri electruary cu melle vel cūc. Et si vis laxatū facere addas turbit. ermodactilo; ari. 3. i. cu cin. et pipis lōgi. 3. u. diagri. di cocti. 3. i. dosis. 3. 5. cu cala. Lōfectio diuretica fortis ad idē fm Abo. B. sauvine. assari. amomi. ameos petrosi. se. apud rubree tictoz. amigdalaz. amara; spice. ari. 3. zo. se. melonū. 3. io. corporoz. catarida; abscissis capitib; et alijs. 3. i. armoniaci. 3. i. resoluta et armoniacū cu triplicato subtilli et fiant ex eis anellane vel pille de gbo sumant visqad tres. Lōfectio alia fm eundē. B. castorei. euforbi. cinpi. lō. olei balsami quod suffic. Et quā addūt opys. se. insigam. albi cae doloris. se. vritice puluericati. 3. i. cu vio subtili statim provocat. Pulus educes lapides et huores grossos et reuib; et vesica. B. anisi apif. fernigre. ari. 3. u. ignati. 3. i. nitelle rubree tictoz. ari. 3. u. dos colear. i. cu vio subtili. Laplm. xiiij. de ardore vrine.

Rdor vrine ē notus. quod ē noctu sensus ipsi vriane vel sensus ardoris apud emissionē vrine. Et cae eius ex predictis est manifesta: aut ex parte vrine: aut ex parte membrorum vrinaliū et ppter colli vesice et virge i gbus picipi et plurimū. Et apud emissionē magis ex parte vrine: non aut ex se. quod sit acuta rōne materie acute ciboz. s. et potū. Et caliditatis membrorum generatiū et trahētū ut epis et renū: vel alioz influēt illis aliquid accidētū ut humore vel sanie: aut ex defectu hūditatis apte ad tē peradū ipaz: et currēdū sup meatus: ut eos leneat: et glutinosos reddat quod generant: et pcedit a carnib; glādulosis quod naturalis sunt illic. Lū ergo defic remanet ibi vrina acuta nālis: et in membris deficit lenificatione et glutinositas: quod mordet et virit membra illa neriosa et discoperta: et puenit dolor. Et cae et ardor defectus ei est ieunū et abstinentia coitus diminuēt humiditates et egritudines aliquātes et labor plūmus: et silia ex apōlone estate: et hūditate: et alijs circumstantias. Ex parte vio membrorum vrinaliū: quod differentius et pducētū acutitas puenit: quod sunt vlerata vel scabiosa que cu attingat vrina de se naturaliter acuta: et pp colamen tu humor et colera cu ea est apta trāsire mordet et accidit ardor. Lausa vero ei est ex parte vrine pcessio regimis acutis vrinā. Ex parte māe cibi et porū acutoz et efficiētis: ut inflammatiōis epatis renū: et alioz membrorum vel corporis vniuersi et sensus acutatis ipi. Ex colore. quod citrina fuit valde: et ex mordacitate causat apud egressionē abiq; signis vlecep: et scabiei: et pcessio ieunū plurimi laboris: et cū cuiuslibet egritudinis aliquātis corp. Eius vero ei est ex parte defectu hūditatis et pteratū cu lenitate ē pcessio ritatis in loco ante horā vñctiois: et iuaniā hūdīs: sed ei biosoz signa sunt pcessio signoz vlecep vel cauiaz eius: et signa vlecep presentium et scabiei ipoz dicta: quod laniora fuerit vrina vel furfuracia. Et dixit Abo. multociēs pīmū ea ad vlerationē itestinoz: et tūc antecedūt signa acutis errorē. Lura ei quod ē ex parte vrie ē due res. pīma ē huoribus corporis et membrorum adeq; scda ē glādulaz circa collū: vesice et radice vge existētū hūdētatio. pīma ē huoribus corporis et membrorum adeq; et pīma ē apōlone. Lū. n. vria 3. 5. sit collamētū sanguis et huoribus ē pēpe et renes et vritides pēcis ad vesicas

ad equatis humoribus et membris vrina collata reddetur
in nocturna et suavis maxime si humiditatem huerit pini-
tam obtundentem eius naelem acutum et lenientem superficie vie.
Sic ergo scda res erit ipsa glandularum huetatio et restau-
ratio. **E** primam re plenam regimur. Regime autem est ut fiat
eius conversione ad prius dispomis procedentis eius permissione
oia cibi et potus acuti salvi amari dulces valde racetosi et
duerterici et lacticinosi et laboriosi et coitus et misterioe frigi-
di et huidiatq; isipidi ex ipidi generant humores et in-
spissante sanitatem et minoratem vrinam quod mentionez i se-
cum in cura vlcet et lapidis. Medicie autem sunt q; sunt alicet
acuti buosis sup excrecentiam educentes si adsit qles sunt le-
nientes et suauiter edificantes ut mel cassia tamarindi ma-
na succa viola et aq lacris et foliculus sene in adustis. La-
neat at ab attractiuis et dissolutiuis sua enim acuitate vrina
accidunt et membra exaspant. Quidam vero sunt alterates in
fridantes et humectantes simplices et opposite itus et extra
et poes modum administratois corporis et membrorum et ppe
epis et reni calitate et inflammatio remittat de qbd e dictu
supra in stod cpe et reb sufficienter. **E** z replet et regim
et medicina. Regime inqntu s. humectatum cu cibis et po-
tib; et alius necessarius reb; et dimissione exiccatiu q; su-
pra in cura meristoi e pdictu. Medicine vero sunt iuncte et
infecte ex humectatib; qles sunt mucilago psili semine ci-
tonioz dragagati albuminis ouit: lactis mlieris vel asine vel
capre oleu rof. et violis amigdal dulciu decucurbita et me-
loni: iniectis singulariter vel infecte et approximate tepide
aq. Et quicq; debet ei inicisci aliqd siue factu et ppe cu do-
lor vel ardor et vchenes vt e semine infugami albi vel lac: se-
minis papaver. vel eti a op. Ei vero qui e ex vlcere vel
scabie vulnus membrorum cura est: cura vlceniz et scabici an-
scabie. Et ex appropatis medicis ei simplicib; est ligri per-
dicta. Et ex appropatis medicis ei simplicib; est ligri per-
dicta. Et ex administratis modu et assupta pprie et iniecta. valz. n.
o et administratis modu et assupta pprie et iniecta. valz. n.
ardori vrine vlcereb; renu et vesice scabiei ipsi et myrra et
citoniu et pprie succa ei aut oleu cu distillat in virga et gra-
na pini: et semina coia tuis galline mediocriter pignis et la-
ctis grana pdicta. Et ex copositis est. Syrup expt ad ar-
dore vrine ex vlcere viari vrine vel scabiei vesice remit-
tens ardore et solidas vlcera. **R**e. vngule caballine virge
pastoris cosolidemi. pinpinelle grasse capilloz venetus
buglossae. an. i. ligri. viola malue. an. 3. i. iuniperaz. se-
uester. an. xi. papaveris. vel semis lactucap portulace. an.
3. 5. seminu coiu ordei. an. 3. i. i. i. queccari lib. u. queccari vio-
lati. 3. i. i. **T**rocisci ppru ad id sunt nra alkechengi et
alii et experti quo ex descriptio est. **R**e. seminu coiu purga-
tor. papa. amigda. dragagati. semis altee portulace
lacte late rubi. an. 3. u. 7. 5. terre sigillate. 3. v. pineaz pur-
gataz chechengi macis. an. 3. i. i. succi ligritie. psili integri
an. 3. x. Loficia cu lacte asine. et fiat trocisci. 3. i. dosis eoz
3. i. i. cu pdicto sirupo. prius tui pmittit mudificatio vln-
ceru cu stipticis et vncis sic sunt pprie aq mellis vel que-
cari cu aq cice: et deinde lac: qz mudificat et icarnat. **L**a-
tiendu autem ne stos sit iteperatus: vel adsit fe. deinde vltatur
pdictis: deinde icarnabis et sigillabis. sic sunt trocisci de cha-
rabe supradicti: et vnci cu lacte: et trocisci de cera. et sic sunt
tales quo ex descriptio est. **R**e. sarcocolle amili ceruse thuris
albi. an. Loficiani cu lacte: et misceant cu eo et addere. si vis
luctum sigillatu et bdeliu mechii: qz leniendo phibz exasppe-
rationem: et minorat vrinam et lapide frangit. **E**mplz co-
solidatiu quo deinde empleat vrga et peritoneon acidunt.
Re. dactiloz passulap gallaz acatic aliuis. ypgstidos yso-
pi. storacis merdasengi ceruse. Lofice cu oleo rosa: et succo
caude egne et emplen cu eo corrosio. **R**e. vo no: tuc suffic:
ve fiat cerotu ex cera et adipe galline: vel capre et oleo rosa
tu et sifamio recete et vngae et inicia. **T**rocisci experti.
Re. ypgstidos terre sigillate charabe: coralli: amili: semen

citonioz: se. altee. se. melonis: indi: apu: dauci. ana. Loficia
tur cu lacte asine dent. 3. u. vel. iu. cu aqua ffa. **T**ragea
almasoris ad mitigandu ardore et dolori cui opz istare pri-
us. **R**e. papa. semis melonis indi: ligri. se. citonioz munda
toz. an. 3. i. pineaz fisticop. an. 3. i. psili integril vel iusq; am: qd est securrius: eius. n. suba no vrit sic suba psili: nisi su-
mam mucillaginis ipsi. 3. i. i. an. 3. i. queccari taberget: qd
sufficit. **P**ultus ad idem. **R**e. caude egne et succet et pul-
uerice et da. 3. u. in mane cu siripo mirtino et mucillagis
psili. 3. i. cum aq ligri. Et si videbis ibi lapidem adde bde-
lium mechii. Itē si dolor intollerabilis fit. pducēs ad re-
solutionem fiat emebatista. **R**e. semis malue et folioz eius:
se. lini viola. melliloti: ro. grasse. an. floz camomille et fe-
nugreci pax bulliant in aqua fontis et sedeat in ea tepida
duz mitgit: et post emissionem fundant filtru vel spogia seu
coriū: et applicent pectini virge et peritoneoni: deinde etiā
iniciat in virga lac mulieris nutrici ex fridis et huidis in
quo sit dissolutu aliqd op: et eo vngae virga cu olo rof.
Potus extinctiu? sitis eoz potef hora sitis de siripo vio-
lato vel mirtino cu aq ordi simplici vel dilatatis in ea:
semibus cōib; et melonis id. et post cibū digesto cibo i me-
ridie vel nocte mane poterunt et sumere de lacte capino
mulieris vel asine: et est bonū. Careat autem ne habeat stos
iteperatum: absineat a vino oio. Item inungat epar de
ceroto de sandal. nostro. et et renes: et vta fridis et huidis
herbis: et fructib; stipticis: et per iterualla si constipatus sit
qdem plurimū clisterib; lenitius cu fridis pdictis: et iu-
nct natura. Löttingir plurimū q; cōpositio fiat ex ardore
vrine: vlcere: lapide. Ex alius itaq; difficile est iuenire qd
multu psit. obfit autem nihil: quo casu cu ardorem habeat
actu molestatem alia ioptetica: et no sentia alia continue
sicut ardor. imo no nisi per ipsum ardor plus: et inuenire atten-
deret alia per iterualla: et locali: et si no simul qnq; vniq; q;
alii est istadum. **I**njectio magne efficacie ad ar-
dore vrine: et e qualiter: **R**e. psili parte. i. decoquat in aq
et accipiat et mucilago: et decoquat: et in oleo viol. dissolu-
tant: et cu lacte mlieris puellā nutriti: et adde pulueris
caprose. 3. i. et inicia totū per furinga: et si sumat mucila-
go cu camphora est. ppria. vt dixit serapio.
C Laplin. xv. de multitidine vrine et inictu in lecto.

M Ultitudine vrine autem est cu qsto et in iunctu: aut discre-
to. **S**i qdem cum qsto et in iunctu quādoq; est sola: et
causa ipsius et rarie sunt causis diminutiois ipsius
pdictis: et qnq; est cu dissuria vel dyabete. et pueit ex can-
sis ipaz superi enarratis. **S**i vo sit cu qsto discreto erit
p modu distillatōis: rex defectu: et tētue accidit: vle expul-
siue vle et vrina vle alius et distillatiois pdictis: et ipa-
gdē et cā miet et lecto: et et debilitas colli vesice et lacerto
et: nec no reuocatio virtutis sensibilis cu gete a partib;
vesice vt no sentiat membrum vel graudinez que in pueris
vel in infantibus conuenient simul. **C**um. n. in gulosityte
et multa cibi et pot assumptioe psit in eis vrina multi-
plicabit: et cu debile habeat cōtentu oēm: ppter positi-
onis humiditatē: et proide sunt pfindissimi somni certe
granata cōtentua vesice et vrie multitudine: tūc vt virtus
sensibilis et reuocata ad pncipiū: et sopita no sentiet vt ip-
ret motiue: et retineat: deficit cōtentua cu lacert mollifi-
cat: nec vrina egredit. **E**t qnq; coadiuuat acuitas cu cu
ex gulositate aliquā re acutā lumpserit acuētem vrinam
que et in maiorib; crapulatis qnq; cōcurrunt. vt vrinaz
in lecto mingat. brutoz natura: et infectionē sui corporis
fetida et noxiuz pretermittēdo verecūdiam attingētes.
Cause vo multitudinis vrine sunt note: et cura et ex his q;
dicta sunt in caplis pdictis: et cura diminutiois ipsius. In-
gt hy. Hria p̄ys curat. Et ex simplicib; medicis sit q; a ppe-
tate hñt minorare vrinam: vt lētes: et alia q; a xpone vt sunt

De egritudinibus

bdelium mechium dactili passule pinguis penidu. et alia lenientia q̄ leniēdo ventrē minorant vrinā. Et caro erici triēni confert puerō qui mingit in lecto et renes leporis exicari et cerebrū ei⁹ et enula cū q̄ assidue utrī ea et excubabit a freq̄nti micrura et oleū de been iunctū est ultimus et thus est cōueniēs mirabo. ciperū coziādrū gallia myrra et alia pōtica et prie si p̄mittant̄ eis aliq̄ lubrica ut supra in disirria dc̄m̄ est. Et oꝝ vt aū iroitiz lecti cōmoueat se ad mingēdū et imaginēt in lecto suo esse aliq̄ sanctū et in camera in q̄ sit oratorū aliq̄. nā cū talis imaginatio remaneat in sōno retinebit fortassis vrina. et si vberet: tūc timēdo retinebit. Et de medicis positis sunt q̄ et pdictis cōponūt et q̄ sequunt. Lōfectio medicamis ad m̄titudinem vrine cōueniēs. B. castorei mirre albasce copularum glandū piretri. aū. p̄tes eq̄les fiant ex illis pillule cuz aq̄ mire huide de qb̄ sumat ad mansionē. 3.i. Clisterē ad illud bonū et fortat renes. B. succū albasce decoctiz donec iſpissēt et vitellis oni. et adipē renū capaz colant et reseruent oia illa eq̄liter aggregat̄ et assumat̄ de lacte recēter mulso et butyri et adipis gibbi camelli et olei albasce alchāna p̄tes eq̄les. dosis silis p̄me. et aquafanū inicē. et fiat ex eis clisterē. Lōfectio cuz vino iuuatiua ei⁹ q̄ mingit p̄p̄ et freq̄nter i modū distillatiōis. B. vniuersiūs q̄ miroba. aū. 3.x. glādiū ifusaꝝ in aceto die ac nocte torrefactoꝝ sandarache cipi. thur. mas. enule sicce storacis sicce corall. oiu. aū. 3.v. myrra 3.iiii. Lōficiāt̄ cū melle. dosis. 3.5. cum vino. Aliud expt. B. glādium thuris myrra. ana p̄tes eq̄les decoq̄nt̄ oia in vino q̄tatis. 3.i. collent̄ et ponant̄ eu. 3.i. olci et dent̄ et ferat̄. Trocisci p̄fecti ex massa i qua posita est v̄tus simi colubini cū aq̄ fra. sunt. n. ultimi. Et clisterē cū medicis retinentib⁹ vrinā et injectio eaꝝ q̄s supra dixim⁹. Aliud serapiōis sumant̄ glādes et ifundant̄ in acero v̄te et nocte. deinde frigant̄ in patella. et terant̄ et sumant̄ ex eis. 3.x. miroba. emblicoꝝ. et bellericoꝝ torrefactoꝝ. aū. 3.vii. croci thuris. aū. 3.vii. granoꝝ mirti. 3.x. terātur et cribellent̄ et dent̄ ex eis. 3.iiii. in aq̄ i qua submergit ferrū igniti. Remediu ad mictū in lecto vbi phiberi nō possit. B. vesicaz et imitte in ea oleū et dimitte per horā vt madefiat eo bū. deinde imitte virgā in eā. euacuato oleo et p̄p̄ dimiso i ea. et ligā eam ad caput virge et anchas. et dormitiat cum ea. si enim mingit nō mingit in lecto. sed in ea et remanebit in lecto.

Incipit Sūma teria quarte particule. sectiōis p̄me cōtinens capitula specialia. xxii.

Rinceps medicorum

Bali. ingt. q̄ multis .n. exiūt⁹ dogmatibus nālib⁹. Et pp̄ generatōes et corruptiōem aīalū sanitates et egritudines. et cura i ea solū vnu nutrit id. Erisistrato et virus hmōi. i. alic⁹ grā oia facere nām: et ianiter nihil. Et q̄ illud cui⁹ grā. oia fecit nā hō esse dignoscit. q̄ cum sit periculo nāe resoloni supposit⁹ nō stet semp. s̄ de ficit in termio ei nāliter istituto et plūmū ifra abbreviato p̄uidit ne deficiēt eo. et sic oia inaniter egerit. vt semp per maneret in vita q̄ vel q̄zdiū disponit diuina sapiētia quo quomō. Et p̄ inde in corpore hois v̄tra nutritiua mēbra ad cōseruationē. sic prefiniti ex esse ipsi⁹ sunt necessaria p̄ creauit alia eis q̄ virtutes iposuit desideratiua et cuz dele ctatione grandi qua iclinareſ et puocareſ hō plurimū ad coitum et effectuas ad sui silis generationē. per q̄d succesiue pduret in vita: q̄d ex se ipso semp nō valuit p̄manere: q̄d Auer. et Ar. voluit cu dixit. Oia. n. illud appetit. et pp̄ il lud esse agunt. Et q̄z grātio hois sit i mīlo spermate i mātricem velut semē plantaz in terrā. et aliq̄ p̄creauit membra q̄ ad spermatis grātione et faciūt et in maribus: et feis

testes. et seminaris vasa et in seminātib⁹ marib⁹ ad emittē dum virgā et ad receptionem ipsius ex quoq̄ emīsum est. et matricē in femis tāq̄ locū. pp̄iū cōseruatiōis ne pereat. Et in quo sūa facit actionē nec nō generatiō longius p̄ui dendo in eis vbera p̄creauit cōtiguata matrici p̄ q̄sdā intermedias venas per q̄s sanguineā ad matricē i mīlū tpe cōceptionis post partū reassumeret vbera ipsa retrahētē. vt sua v̄tute cōuersus in lac valeat nutrītū ydoneū prestare fetui donec mandare dura possit. Sublimis itaq̄ deus in marib⁹ et femis creauit testiculos generatiōis p̄ncipalia instrumēta: in marib⁹ manifestos pendētes in bursa. in femis vero occultos in duob⁹ matricis cornibus collocatos ex carne glandosa alba iter membra p̄ncipalia mūeratos ad generandū sperma: qd grātios existit p̄ncipiu effectuum ex mare: et māle ex femina ex humiditate delata ad eos in venis: que est quasi supfluitas quarti cibi in corpore toto. Et est sanguis magis digestus et magis subtilis quem alterant propria complexione et con uertunt in albedinem et similitudinem suam: ad quod ad imat commotio aereitatis in ipso per spiritum et formantem ipm siē māmille sanguinem venientes ad eas ex venis: et quēadmodū ecōtra: epar chilū albiū ad se tractū cōbi patiēt. Creauit quoq̄ diuos pp̄ cām dictā supra in rebus et rotūdos: vt cēnt salui et nocūmēto: et a siphac maio re p̄cedūt duo meatus vocati didimi venientes ad testiculos quos cōprehēdunt et aperiūt: vt duo folliculi straburz cū meatib⁹ illis: venit quoq̄ ad diuos testes de venis pulsatilib⁹: et getis plurimū ramificatis ex vena pulsatilis et vena geta que illaz sint radices ramificatiō pluri morum. et iuolutionē cū anfractib⁹ multis deferentibus humiditatē illam sanguineā que est mā spermatis in ḡbus aliquā recipit alterationē virtute carnis glandose in qua iuolute sunt iuxta testes ex qb̄bus infundit in testes: et ibi sit sperma p̄pletū. Etiā ibi grāt̄ duo foramina que ad virga vadūt: cui⁹ euio fit: cū illa replentur vētositate grossa: et vēne arterie ei⁹ sanguinē et spiritū: et calorē. Cum eni v̄t̄ imaginativa im̄aginat̄ coitū ex se p̄ncipalt: vel ex sensibili a nāli appetēt cōmota cuz sit yna de v̄tutib⁹ superiorib⁹ p̄cipit cōcupiscibili q̄ ē corde: vt mittat spūz et colorē ad genitalia mēbra. et calorē illi fortiter veniens dissoluit hūditates tētas i venis et artery i motu: quo erigit̄ virga ad injectionē semis in matricis concavū. alr̄ eni nō possit imitti: siē. H. declarat. Et tūc nō gescit ab extimatiōe sua virga q̄zdiū vasa sp̄matis tēka fuerit. que q̄d i eis ē expellere appetit: sive sit sp̄ma multū: sive acutus ad q̄d adiuuat caput virge cuz fricatu fuerit: q̄re a vasis illis trahi et effundit sperma: et ex ea mitūt̄ in matres. Et in coitu nāli cui obuiat̄ matrix cū orificio suo aperto: et trahi illud desiderās sua pp̄ia v̄tute valde. Et ex testiculis suis pre delectiōē et p̄cedit sperma q̄d grāt̄ in eis ad matricis cōcaū. cum ergo cōcurrunt ambo et oia sibi iuicem p̄mīscēt̄ tēperant̄: grātio p̄cedit. Uasa vo sper q̄d ouo nō grāt̄ ab eis: sed cōtigui eis apud ipa oua: sente virgā stringēt̄ cōstrītōe lacertoꝝ generatoꝝ sup ea et in mulierib⁹ ramificant̄ itez apud statū suū. Et in p̄cessu v̄sp̄ ad collū vesice sub meatu v̄ge. vt ēt et q̄d est iter ipa digō spermatis p̄pletū: donec redeat ad meatu: et expellātur in virgā donec oꝝ ipm p̄fici illo tpe breui cū coit̄ celebrat̄. Virga vo ē mēbz v̄ri tale generatū et i situz ex carnis et neruis ortis a sp̄dilibus caude: et sunt ligamentales nō p̄nat̄ sensu submersi in ea. Et nerui cū qb̄bus erigit̄ sive